

Predlog pokojninskega zakona usklajen s socialnimi partnerji

Ekonomsko-socialni svet je na seji to sredo ugotovil, da je v predlog zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju vgrajeno vse tisto, kar je zapisano v dogovoru med socialnimi partnerji. Čeprav je sedaj tako, bodo imeli socialni partnerji še naprej možnost vplivati na posamezne rešitve. Pred drugo obravnavo tega zakona v državnem zboru se mora o njem namreč dokončno izreči tudi vlada.

Predlog Dušana Semoliča, naj bodo najkasneje v treh mesecih po uveljavitvi novega pokojninskega zakona volitve novih organov ZPIZ, je bil sprejet. To je potrebno zaradi tega, ker bomo letos volili organe ZPIZ po sedaj veljavnem zakonu in ne bi bilo prav, da ti organi obdržijo mandat tudi po novem zakonu.

Dušan Semolič je posebej poudaril, da Svobodni sindikati ne morejo biti odgovorni za rešitve, ki sploh niso bile predmet pogajanj in niso zajete v dogovoru med socialnimi partnerji. S tem je zavrnil kritike, zlasti v Mladini, da je ZSSS kriva za to, da bodo po 52. členu zakona predčasni upokojenci, če bodo delali honorarno, lahko prejeli le do izpolnitve pogojev za redno upokojeitev (avtorski honorarji pa na to ne bodo vplivali).

Predstavniki socialnih partnerjev so ponovno izrazili tudi pomisleke glede tega, da bi bile državne pokojnine sestavni del pokojninskega zavarovanja, saj ne temeljijo na solidarnosti med zavarovanci.

F. K.

Skupni jezik sindikatov Revoza

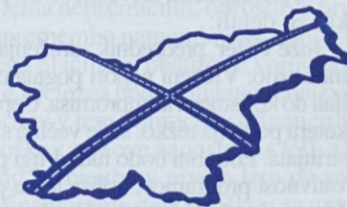
Reprezentativni sindikati v Revozu so ta torek podpisali izjavo o skupnem nastopu na pogajanjih v tem podjetju, ki naj bi pripeljala do povečanja plač in rešitve drugih stavekvnih zahtev. Na pogajanjih bodo povečanje plač utemeljevali zlasti z inflacijo in rastjo produktivnosti.

Za pogajanja je pooblaščen ožja strokovno sestavljena pogajalska skupina. O tem, kar bodo pogajalci dosegli, bodo odločili reprezentativni sindikati v Revozu vsak zase.

Več o sindikalnih razmerah v tem novomeškem podjetju v pogovoru z Jožetom Mikličem na strani 4.

Dan gradbincev 99

Sindikata delavcev gradbenih dejavnosti Slovenije (SDGD) bo tudi letos zaznamoval dan gradbincev s številnimi prireditvami. Osrednja slovesnost, slavnostna seja republiškega odbora SDGD, bo 4. junija v Žalcu. Zaslužni aktivisti bodo prejeli najvišja priznanja svojega sindikata.

Čeprav letos mineva 62 let od uveljavitve prve kolektivne pogodbe za slovenske gradbince, so gradbeni delavci precej na slabšem kot drugi zaposleni. Čeprav delajo v zelo težkih razmerah (neustrezno zdravstveno zavarovanje, neurejeno varstvo pri delu, nespoštovanje delovnopravne zakonodaje), so plačani zelo slabo. Praznovanje bo zato verjetno izzvenelo v nov poziv delodajalcem za izboljšanje položaja zaposlenih.

Naslednji dan, 5. junija, bodo v Žalcu tradicionalne, že 48. športne igre gradbincev, za katere je že 650 prijavitelcev.

Na športnih igrah Sindikata delavcev tekstilne in usnjarskopredelovalne industrije Slovenije minulo soboto v Metliki se je zbralo skoraj 700 udeležencev. Najboljši so bili predstavniki Prekmurja (večinoma muraši), ki so bili tudi najštevilčnejši. Med opazovalci je prevladalo mnenje, da so bili najboljši tudi zaradi tega, ker so imeli največ pravih navijačev.

SKEI podpisal aneks kolektivne pogodbe dejavnosti

Na Gospodarski zbornici Slovenije so predstavniki delodajalcev in sindikatov ta terek podpisali aneks kolektivne pogodbe dejavnosti. Po njem se bodo izhodiščne plače s 1. junijem povečale za dva odstotka. S tem je izpolnjena zahteva sindikatov, ki so vsaj minimalno povečanje plače postavljali kot pogoj za začetek pogajanj o novi kolektivni pogodbi dejavnosti.

Druga novost je povečana nagrada za delovne jubileje. Delavec je upravičen do te nagrade, ko doseže 10, 20 ali 30 let skupne delovne dobe ali delovne dobe pri sedanjem delodajalcu. Nagrada se izplača le enkrat, ko delavec doseže prvi jubilej. Ta sprememba bo začela veljati po objavi v Uradnem listu.

Na priložnostni slovesnosti ob podpisu aneksa so dejali:

Jože Tišler, predsednik združenja za kovinsko industrijo: Vloženi napor pogajalcev so pripeljali do koristnega kompromisa. Čeprav bo za nekatera podjetja težko, se je večina s podpisanim strinjala. Potrebni bodo tudi drugi premiki, inovativnost programov, boljša tržna politika, varčevanje in obvladovanje drugih stroškov.

Ko bodo začeli oblikovati nov proračun bi morali skupaj preprečiti državne apetite, ki se kažejo zlasti v obremenitvah bruto plač.

Rafael Mavri, predsednik združenja za elektroindustrijo: Podpisujemo v razmerah, ko je bitka za letošnje ugodnejše poslovne rezultate v glavnem že izgubljena. Naš razvoj je odvisen le od dobička. O plačah govorimo kot o strošku. Neto plače so res prenizke, problem so tisti, ki se nanje obešajo.

Sindikati bi morali nastopiti skupaj proti narobe solidarnosti, ki v imenu države denar pretaka v proračun.

Albert Vodovnik, predsednik SKEI: Naši ljudje z dosežki pogajanj in plačami niso zadovoljni in nas sprašujejo, kako se lahko s tem zadovoljimo. So tudi podjetja, ki plače brez problemov povečujejo za več deset odstotkov.

Hvala za kompromis in za to, da nam zanj ni bilo treba stavkati. Pogajanja o kolektivni pogodbi, ki se bodo takoj nadaljevala, bi lahko

Kolektivno pogodbo za dejavnost kovinskih materialov in livarn ter za kovinsko in elektroindustrijo so podpisali: Črtomir Zadavec (združenje kovinskih materialov), Rafael Mavri (združenje elektroindustrije), Jože Tišler (združenje kovinske industrije), Ivan Štrlekar (sekcija kovinskih materialov), Stane Habjan (sekcija elektroindustrije), Anton Znidaršič (sekcija kovinske industrije), Albert Vodovnik (SKEI), Milan Škafar (SKEM), Vladimir Pajek (NSS) in Ljubomir Ocvirk (Konfederacija 90).

bila hitrejša, saj vsi vemo, za kaj gre. Kovinarji smo pri plačah bili prej dvajset odstotkom nad povprečjem gospodarstva, zdaj smo toliko pod povprečjem. Morate nam pomagati, zlasti v manjših podjetjih se dogaja marsikaj, kar kaže na anarhičnost.

Milan Škafar, predsednik SKEM pri KNSS: Delavci so kot vagoni, odvisni od lokomotiv, to ste vi (delodajalci). Na silo vas ne

bomo zavirali, vendar morate razumeti, da so plače bistvo vsega.

Vladimir Pajek, NSS: Ne strinjam se z očitno, da je s plačami za prve tri tarifne razrede mogoče dostojno preživeti. To moramo čimprej urediti. Ker je država res predraga, so tu možnosti, da za dostojno življenje delavcev res kaj naredimo.

F. K.

MTT-Tovarna tkanin Melje bo morala v stečaj

Uprava podjetja MTT-Tovarna tkanin Melje je konec prejšnjega tedna na Okrožnem sodišču v Mariboru vložila predlog za uvedbo stečajnega postopka za to podjetje, ki je v lasti Slovenske razvojne družbe. Kakor kaže, se bo tako končala dolgoletna agonija tega podjetja. Za sabo ima že tudi prisilno poravnavo, ki je pred leti skoraj prepolovila kolektiv.

MTT-Tovarna tkanin Melje ima že več kot dve milijardi tolarjev dolgov, več let blokiran žiro račun in velike likvidnostne težave. Če bo sodišče predlog uprave MTT-Tovarne tkanin Melje sprejelo in za podjetje uvedlo stečajni postopek, bo ostalo brez dela in zaposlitve 640 tekstilnih delavk in delavcev. To bo še dodatno povečalo veliko brezposelnost v Mariboru in Podravju.

Bralcem Nove Delavske enotnosti je podjetje MTT-Tovarna tkanin Melje verjetno ostalo v spominu po tem, da je znala njego-

va prejšnja uprava, ki ga je reševala, zelo dobro poskrbeti za svoje žepe, do delavcev pa je bila mačehovska (o tem smo obširno pisali v eni od februarjskih števil). Članom uprave, ki je več kot tri leta neuspešno reševala podjetje, je namreč Slovenska razvojna družba zagotovila mesečne plače, ki so presegale 1,5 milijona tolarjev bruto, medtem ko so plače tkalk znašale od 45.000 do 55.000 tolarjev neto. Ob tem so posamezni člani uprave od podjetja tudi izredno poceni odkupili več stanovanj in si zagotovili še druge privilegije. Ko pa je predsednik te uprave Milan Ledinek na začetku letošnjega leta odstopil, je nadzorni svet podjetja MTT-Tovarna tkanin Melje na predlog Slovenske razvojne družbe imenoval za predsednika uprave Saša Jevšnika, ki je medtem zapeljal v stečaj podjetji Plamen in Verigo na Gorenskem.

T. K.

Program za štiri tisoč novih delovnih mest

Zakon o zapiranju zasavskih premogovnikov, sanaciji termoelektrarne in razvojnem prestrukturiranju Zasavja po hitrem postopku skozi parlament

Minuli teden je vlada v tretjem poskusu potrdila in poslala v državni zbor predlog zakona o postopnem zapiranju rudnika Trbovlje-Hrastnik, ekološki sanaciji termoelektrarne Trbovlje in spodbujanju razvojnega prestrukturiranja zasavske regije. Zakon naj bi poslanci sprejeli po hitrem postopku, saj po razlagi z ministrstva za gospodarske dejavnosti sprejem zakona sodi med izredne potrebe države. Zapiranje rudnika in odprava posledic rudarjenja na okolju sta namreč njena dolžnost, zelo pa je tudi zainteresirana za zmanjševanje nezaposlenosti v že tako ogroženi regiji. Državni sekretar za energetiko Alojz Kovše je na tiskovni konferenci po seji vlade poudaril, da je ta zakon eden prvih primerov, ko je vlada začela reševati problematiko treh različnih področij po evropskih prijemih.

Zakonski predlog je nastal kot posledica lani propadlega referendumu o izgradnji TET 3. Vlada predlaga, naj bi rudnik Trbovlje-Hrastnik postopno zapirali do leta 2019, termoelektrarno bi ekološko sanirali do leta 2003, zaprli pa leta 2015. S programom razvojne prestrukturiranja pa naj bi v zasavskih občinah zagotovili 4000 novih delovnih mest. Vlada predlaga, naj bi stroški uresničevanja tega zakona dosegli 82,7 milijarde tolarjev. Zapiranje rudnika bi pobralo okoli 80 odstotkov namenskih sredstev, dobrih 65 milijard tolarjev. V prvih petih letih zapiranja rudni-

ka bi porabili nekaj več kot 18 milijard tolarjev, v to vsoto pa so vključeni tudi stroški programa aktivnega reševanja presežnih delavcev rudnika.

Finančne posledice ekološke sanacije termoelektrarne TET 2 v proračunu Slovenije se bodo čutile še vse do leta 2009, stroški sanacije pa bodo dosegli 11 milijard tolarjev, od tega zakon že zagotavlja 4,4 milijarde do konca leta 2003 iz vsakoletnih proračunov. Kasneje naj bi se sredstva določala v okviru ministrstva, pristojnega za energetiko.

Za razvojno prestrukturiranje zasavskega gospodarstva bi s tem zakonom zagotovili preostanek od 82,7 milijarde, torej 6 milijard tolarjev ali sedem odstotkov celotne vsote. Regionalni razvojni program Zasavja, ki bo temeljni dokument za usmerjanje razvojnih spodbud, bo vseboval strategijo razvoja do leta 2019, program razvoja z usmeritvami in prioriteta ter operativne programe do leta

2006. Sredstva naj bi prispevala pristojna ministrstva, Slovenska razvojna družba in Sklad za regionalni razvoj in ohranjanje posebnosti slovenskega podeželja. Ta dva se lahko za potrebe izvajanja tega programa zadolžita v svojem imenu in za svoj račun, največ do 5 milijard tolarjev. Možni viri so tudi sredstva predpristopne pomoči Sloveniji pri PHARE, ISPA in SAPARD ter sredstva Evropske investicijske banke ter Sklada za socialni razvoj pri Svetu Evrope. Prednost pri dodeljevanju državne spodbude bodo imeli posamezni operativni programi, ki si bodo zagotovili vsaj četrtino potrebnih sredstev iz lokalnih virov.

Zasavske občine Trbovlje, Hrastnik in Zagorje, ki imajo nadpovprečno stopnjo nezaposlenosti in jih bo zapiranje rudnika še dodatno obremenilo, zakon opredeljuje kot posebno območje za pospeševanje novega zaposlovanja, in to v obliki posebnih spodbud za delovanje podjetij, ki bodo odpirala nova delovna mesta na tem območju. Takšna podjetja bodo upravičena do sofinanciranja nakupa ali najema nepremičnin, oprostitev prispevka za spremembo namembnosti zemljišč in ponovnega plačila za obstoječe komunalne prispevke. Deležna bodo sofinanciranja poslovnih storitev v tem območju, sofinanciranja dela stroškov za nove zaposlene s VII. ali višjo stopnjo izobrazbe v prvem letu po zaposlitvi, sofinanciranja dela stroškov za uvažanje v delo.

Znižala se jim bo davčna osnova po določbah 42. člena zakona o davku od dobička pravnih oseb za sklenjena delovna razmerja (ne glede na to, ali delavec prvič sklepa delovno razmerje ali pa je bil pred tem nezaposlen), in to za znesek, ki je enak 45 odstotkom plač teh zaposlenih za dobo prvih 60 mesecev njihove zaposlitve.

Zakon predvideva še sofinanciranje samozaposlovanja, subvencioniranje tehnoloških razvojnih projektov, ki pomenijo razvoj novih izdelkov, pridobivanje novih trgov ali uvažanje novih tehnologij. Sofinanciranja bodo deležna tudi prizadevanja za ohranjanje obstoječih in vzpostavljanje novih razvojno-tehnoloških jeder, programi povezovanja podjetij in še kaj. Podrobnosti seveda še niso znane, zakon določa le, naj bodo vse oblike spodbud za četrtino večje kot sicer v Sloveniji (razen seveda v primerih, ko bi povečanje spodbude preseglo nastale stroške podjetja). Predvidena pa je tudi najmanj ena industrijsko-podjetniška cona, katere glavni namen naj bi bil privabljanje investorjev na to območje.

B. R.

Le malo je manjkalo

Predlog veta na zakon o kmetijsko-gozdarski zbornici, vložil ga je Dušan Semolič, na glasovanju v državnem svetu ni dobil zadostne podpore; zanj je glasovalo le 13 svetnikov.

„Za“ so glasovali: Polde Bibič, Jan Zoltan, Karlo Kastelic, Bojan Korošec, Vladimir Korun, Branko Lukšič, Avgust Majerič, Branko Matkovič, Botut Meh, Bojan Petan, Janez Praper, Dušan Rebolj in Dušan Semolič.

Vetu so nasprotovali: Tone Hrvat, Igor Blažina, Jožko Čuk, Jože Ilc, Vincenc Janša, Alojzij Kaučič, Julij Kuštrin, Alojz Oset, Katarina Ovca Smrkolj, Janez Oven, Milan Ozimič, Jože Resman, Alojz Suhadolc, Franc Vodopivec in Peter Vrisk. Glasovanja se je **zdržal** Milan Zver.

Odsotni so bili: Franc Batagelj, Branko Grims, Darko Kavre, Petra Kersnič, Vekoslava Krašovec, Božo Kuharič, Darja Odar, Cvetana Rijavec, Veljko Rus, Boris Šuštaršič in Albert Vodovnik.

Za uspeh sta torej manjkala le dva glasu.

F. K.

Pogajanja v Danfossu uspešna

Kot nam je sporočil Ivo Jerman, predsednik SKEI v Danfossu, je izvršni odbor SKEI pred zaključkom pogajanj o podjetniški kolektivni pogodbi preveril še razpoloženje članstva. Za to potezo se je odločil zlasti zaradi tega, ker bodo zaposleni po podjetniški pogodbi imeli nekaj manj dni letnega dopusta (na ravni kolektivne pogodbe dejavnosti). Ker je SKEI v zameno za to popuščanje na pogajanjih iztržil višji znesek regresa, ugodnejšo eskalacijo in trinajsto plačo, so člani SKEI vse to ocenili za sprejemljivo.

Ker doseženo pomeni tudi večjo socialno varnost, je izvršni odbor SKEI v Danfossu 25. maja sklenil podpisati podjetniško kolektivno pogodbo. Svojega predsednika Iva Jermana je pooblastil, da jo z direktorjem Leopoldom Panjanom čimprej podpiše.

Na podlagi podjetniške pogodbe bodo zaposleni prejeli 135.000 tolarjev regresa. Večino od tega so prejeli že prejšnji mesec, ostanek pa junija.

Ivo Jerman se za pomoč na napornih pogajanjih in pri nastajanju prve podjetniške kolektivne pogodbe zahvaljuje Lidiji Jerkič, sekretarki SKEI za organizacijska in pravna vprašanja, in Jožefu Kočvarju, sekretarju ZSSS za Belo krajino.

F. K.

Pogovor z Jožetom Mikličem, sekretarjem SKEI za Dolenjsko, o stavki v Revozu

Jože Miklič,
zunanji zaupnik SKEI
v Revozu

Kako je SKEI sodeloval pri dogajanjih v Revozu?

Miklič: Skupaj s KNSS, drugim manjšinskim sindikatom v podjetju, smo javnost ves čas opozarjali, da je treba razmere v Revozu urediti s pogajanjem in da je stavka le sredstvo v skrajni sili, če pogajanja ne bodo dala sadov.

In koliko članstva ima vsak od udeleženi sindikatov?

Miklič: Od 2700 zaposlenih jih je 1300, torej največ, v samostojnem Sindikatu delavcev Revoza (SDR), pri KNSS jih je kakšnih 100, pri SKEI pa le 30. Zaradi pritiska večinskega sindikata nekateri članarino plačujejo kar po položnici. Zaradi nenačelnih pritiskov tudi nihče ne želi sprejeti predsedniške funkcije v SKEI.

Zaradi česa je prišlo do stavkovnega gibanja v Revozu?

Miklič: Vzrokov je več in so zelo različni. Ta družba v večinski lasti Francozov ne izvaja vseh določb zakona o delovnih razmerjih, eden od primerov je izračun letnega dopusta. V Revozu imajo samosvoj sistem usklajevanja plač, povezanega s plansko strategijo in doseganjem ciljev poslovne politike. Vsako leto konec

Javno mnenje obrnili proti sebi, ker so javnost zavajali

O letošnjem stavkovnem gibanju v Revozu nismo pisali, ker je igro vodil samostojni Sindikat delavcev Revoza, nastal po prečlanitvi vodstva in večine članstva iz prej večinskega SKEI. Poročanju in še čemu smo se izogibali tudi zaradi tega, ker se je ta samostojni sindikat vključil v Alternativo, novonastalo peto sindikalno centralo (ustanovitelj Slavko Kmetič, prejšnji predsednik KNSS, še vedno predsednik Sindikata strojevodij in tudi vodja vseh železničarskih sindikatov). Za pogovor z Mikličem smo se odločili, ker je po vseh bombastičnih napovedih, prišlo do odpovedi stavke tik pred zdajci, ne da bi bilo javnosti to pojasnjeno. Jožeta Mikliča smo izbrali tudi zaradi tega, ker je ves čas sodeloval na pogajanjih v Revozu. Kot nam je povedal, ga je predsednik stavkovnega odbora po odpovedi stavke poklical in mu predlagal sodelovanje v ožji pogajalski skupini. Ker je povedal, da ima vsa pooblastila, je Miklič povabilo sprejel, vendar le pod pogojem, da med pogajalci ne bo nestrpnežev in takšnih, ki znajo le žaliti.

aprila je zato "odprt lov" na boljše plače in še na kaj. Novo višino plač je takrat mogoče doseči s pogajanjem ali drugače, zato je SDR pritiskal, kot ste lahko videli.

Za takšen razvoj položaja je kriva tudi uprava, saj po februarju, ko smo sindikati zahtevali pogajanja, ni dovolj hitro reagirala. Moram pa reči, da smo z upravo imeli dva pogovora, kjer je bila beseda le o izhodiščih, na katerih naj bi temeljili izračuni povečanja plač. Je pa uprava bila nekako vzvišena nad resnostjo položaja in je zahteve nedvomno podcenjevala.

Vse to po našem mnenju še ne zadošča za najprej enourno opozorilno stavko in kasneje napoved štiriurne stavke?

Miklič: Bili so tudi notranjesindikalni vzroki. Novonastali sindikat je po desetih mesecih dela moral dokazati aktivnosti, saj bi sicer samega sebe ne mogel opravičevati. Bili pa so tudi zunanjesindikalni vzroki, predvsem ambicije vodstva Alternative in še koga. Posebnost Revoza je tudi svet delavcev, v katerem ima SDR odločilne pozicije. Ta je razmere skušal izkoristiti v svoj prid.

Zaupanje zaposlenih v novi podjetniški sindikat izhaja tudi iz lastniške strukture. Francoski kapital pomeni tudi organizacijo dela in tehnologijo na evropski ravni. Tudi večina komunikacij poteka v francoskem jeziku. Preprost človek ima v Revozu povsem upravičen občutek, da dela za tujca. Novi SDR, poln nacionalnih emocij, je to seveda skušal izkoristiti.

To lahko pomeni, da so se ljudje pustili manipulirati. Se strinjate?

Miklič: Tako je tudi bilo, saj zaposleni niso bili obveščeni o aktivnostih dveh sindikatov in upra-

domeni sveta delavcev. Revoz tudi plačuje kar štiri profesionalne članke sveta delavcev.

Po vašem mnenju svet delavcev torej ni želel reševati problemov zaposlenih?

Miklič: Mogoča je tudi razlaga, da problemov niso znali reševati. Revoz nima delavskega direktorja, plačuje pa kar štiri profesionalce v svetu delavcev, ki očitno niso usposobljeni za to funkcijo. Povrh so skoraj isti "profesionalci" tudi člani nadzornege sveta. Tam bi skoraj vse stavekovne zahteve lahko legitimno postavili na dnevni red. Kot sem obveščen, jim je uprava to tudi utemeljeno očitala.

Razlogi za prekluk napovedane stavke tik pred zdajci javnosti skoraj niso bili pojasnjeni. Kaj menite vi, zakaj se je Jakša umaknil?

Miklič: Prvi razlog je ta, da zaradi naše aktivnosti niso mogli več govoriti, da se pogovori o povečanju plač niso začeli, ker da jim uprava nasprotuje in ker zato ne morejo biti uspešni. Drugi razlog je obveščena delavcev, zaradi

ve podjetja. Imam dokaze, da je SDR na vse načine preprečeval, da bi ljudje dobili celovite informacije o pogajanjih. Ko je uprava z zaposlenimi organizirala informativni pogovor o povečanju plač in pogajanjih, je SDR to razglašal za kršenje ustavne pravice do stavke in odvrčanje zaposlenih od stavke.

Omenili ste svet delavcev, ki ga je po naših informacijah postavil na noge SKEI ob pomoči ZSSS. Je ta torej isto kot SDR?

Miklič: Tega ne morem reči, je pa orodje v rokah SDR. Če bi reševal najvažnejše probleme zaposlenih v Revozu, ne bi prišlo do takšnih zapletov. Tako trdim zaradi tega, ker je večina od 14 prvotnih stavkovnih zahtev SDR v

česar večina delavcev stavke ni več podpirala. Tretji razlog je sprememba razpoloženja v svetu delavcev, kjer je veliko članov očitalo vodstvu SDR, da stavko potrebujejo za svojo promocijo. Četrti razlog je sporočilo uprave, da bo ob nezakoniti stavki prišlo do tožbe za povzročeno škodo.

Vse to so razlogi znotraj Revoza in njegovih organov. Če so stavko pogojevale tudi zunanje zahteve, so verjetno od zunaj prišli tudi nasveti, da je treba "vole ustaviti". Imamo prav?

Miklič: Spremembe znotraj so spremenile tudi javno mnenje, ki je izsiljeni stavki odločno nasprotovalo. Svoje sta naredila tudi Gospodarska zbornica Slovenije in združenja kovinskih materialov, ko sta akterjem stavke zažugala

Bo Tam prodan po delih?

Martin Budna odpotoval v ZDA – Če ne bo prišlo do nakupa Tama v celoti, se stečajnemu upravitelju velikega premoženja obeta zaposlitev do upokojitve

Stečajni senati delniške družbe Tam in odvisnih družb v stečaju so konec minulega tedna objavili javno dražbo za prodajo 15 funkcionalno zakroženih celot Tama v stečaju. Dražba bo 29. junija na Okrožnem sodišču v Mariboru. Na njej bodo lahko sodelovale osebe, ki bodo do dneva dražbe na žiro račun Tama v stečaju vplačale varščino v višini 10 odstotkov izklicne cene. Kupcem se bo varščina spremenila v aro, tistim ki na dražbi ne bodo uspešni, pa bodo varščino vrnili.

Na dražbi bodo prodajali premoženje po načelu videno-kupljeno, zato stečajni dolžniki ne odgovarjajo za napake na prodanem premoženju. Kupci, ki bodo na dražbi uspešni, bodo morali skleniti kupno pogodbo najkasneje v 15 dneh od dneva javne dražbe, v naslednjih 15 dneh pa bodo morali poravnati kupnino. Kupci bodo lahko poravnali kupnino tudi v treh mesecih od dneva podpisa pogodbe, vendar bodo morali v tem primeru kupnino zavarovati z bančno garancijo. Če kupec, ki bo na dražbi uspešen, ne bo v predvidenem roku podpisal pogodbe in plačal kupnine, mu sodišče arene bo vrnilo.

Prvi sektor, v katerem je distribucijski center rezervnih delov z vso opremo, stroji, inventarjem in funkcionalnimi zemljišči, bodo na dražbi začeli prodajati po izklicni ceni 1,641 milijarde tolarjev. Sodni cenilci so vrednost prvega sektorja ocenili na 2,343 milijarde tolarjev.

Drugi sektor, ki zajema parkirišče prodaje vozil, bodo na dražbi začeli prodajati po izklicni ceni 182 milijonov tolarjev, kolikor znaša tudi uradna cenitev.

Vrednost tretjega sektorja, v katerem je objekt montaže avtobusov z vsemi stroji, so sodni cenilci ocenili na 1,078 milijarde tolarjev, na dražbi pa ga

bodo začeli prodajati za 755 milijonov tolarjev.

Sektor štiri oziroma livarno, ki je ocenjena na 1,964 milijarde tolarjev, bodo začeli prodajati za 1,375 milijarde tolarjev.

Sektor pet oziroma kovačnico, ki je ocenjena na 1,577 milijarde tolarjev, pa bodo začeli prodajati za 1,104 milijarde tolarjev.

Vrednost sektorja šest, ki zajema proizvodnjo motorjev skupaj s stroji in napravami, je ocenjena na 3,450 milijarde tolarjev, na dražbi pa jo bodo začeli prodajati za 2,415 milijarde tolarjev.

Sektor sedem oziroma odprto skladišče, ki je ocenjeno na 128,9 milijona tolarjev, bodo začeli na dražbi prodajati po izklicni ceni 129 milijonov tolarjev.

Sektor osem, ki zajema kmetijska zemljišča, je ocenjen na 57 milijonov tolarjev in za prav tolikšno ceno ga bodo na dražbi tudi začeli prodajati.

Sektor devet, ki zajema zemljišča na vzhodu Tama, je ocenjen na 38,4 milijona tolarjev, prodajati pa ga bodo začeli za 39 milijonov tolarjev.

Vrednost sektorja deset, ki obsega inženiring, vzdrževanje in tehnološko opremo skupaj z delovnimi stroji in orodji ter inventarjem, je ocenjena na 2,485 milijarde tolarjev, prodajati pa ga bodo začeli za 1,740 milijarde tolarjev.

Vrednost sektorja enajst, ki zavzema skladišče, je ocenjena na 73 milijonov tolarjev, prodajati pa ga bodo začeli za 52 milijonov tolarjev.

Sektor dvanajst, ki zajema poslovne prostore in skladišča, bodo začeli prodajati za 41 milijonov tolarjev. Vrednost sektorja so sodni cenilci ocenili na 57,8 milijona tolarjev.

Vrednost sektorja trinajst, ki zajema odprto skladišče, je ocenjena na 95 milijonov tolarjev. Za enako izklicno ceno ga bodo na dražbi ponudili tudi kupcem.

Tudi sektor štirinajst, ki zajema zahodno parkirišče, bodo

kupcem ponudili po ceni, ki je enaka vrednosti sodne cenitve. Gre za 110 milijonov tolarjev.

Enako velja tudi za sektor petnajst, ki zajema še eno parkirišče na zahodu, in sicer pri vходу. To nepremičnino, ki je ocenjena na 84 milijonov tolarjev, bodo za enako izklicno ceno ponudili tudi kupcem na dražbi.

Prodaja premoženja Tama po delih je torej stekla. Na dražbi 29. junija bo stečajni senat kupcem ponudil 51 odstotkov celotnega premoženja stečajnih dolžnikov v 15 sektorjih za skupno blizu 10 milijard tolarjev. Stečajni upravitelj Mirko Žagar pa je dejal, da je pripravljen stečajnemu senatu še enkrat predlagati tudi prodajo Tama v celoti, če bo kateri koli od zainteresiranih kupcev (v igri sta podjetje MTI Evropa in Konzorcij kupcev premoženja Tama v stečaju) do dražbe položil na žiro račun Tama v stečaju aro 1,05 milijarde tolarjev.

Zato si tako v podjetju MTI Evropa kot v Konzorciju kupcev premoženja Tama v stečaju prizadevajo, da bi čim prej uredili vse potrebno za plačilo are. Direktor podjetja MTI Evropa Martin Budna je sredi minulega tedna odpotoval v Združene države Amerike na pogovor z lastnikom podjetja Johnom Eapnom. Budna upa, da bo Eapen kljub vsemu še pravočasno plačal aro. V Konzorciju za nakup premoženja Tama v stečaju pa so prejšnji teden zgladili nesporazum, ki je nastal med člani konzorcija in mestno občino Maribor glede oprostotve plačila prispevkov za stavbna zemljišča. Če bo namreč vlada območje Tama razglasila za ekonomsko cono, kakor je bilo dogovorjeno, bodo podjetniki v njej po posebnih kriterijih (število zaposlenih, izvozna usmerjenost itd.) oproščeni plačevanja priključnin ter prispevkov za stavbna zemljišča, saj so člani mestnega sveta ustrezen odlok v zvezi s tem sprejeli že lani.

T. K.

z zelo neugodnimi posledicami za zaposlene.
Ali to pomeni, da se politika v zadevo ni vmešavala?
Miklič: Imam informacijo, da je mestni prvak SDS moral intervenirati ter vodstvo SDR opozoriti, naj ne računajo na podporo te stranke.

In kako naj bi tekla pogajanja?
Miklič: Vsi trije sindikati bomo oblikovali ozko pogajalsko skupino. Že ta torek (z Mikličem smo se pogovarjali v ponedeljek) bomo določili pogajalska izhodišča in taktiko. Ker je prevladalo spoznanje, da lahko sindikati naredimo več za zaposlene, če smo skupaj in enotni, bomo na pogajanjih delovali kot enotna fronta. Pogoji za uspešno delo je tudi strokovna podkovanost pogajalcev. Na takšen način bomo skušali povečati ceno dela do maksimalnih možnosti, vendar pri tem ohraniti tudi delovna mesta. Da bi dosegli to, kar je mogoče, bomo po potrebi uporabili tudi različne oblike sindikalnega pritiska.

SKEI je torej povabljen k pogajanjem, čeprav je Janez Jakša, predsednik SDR, še v soboto (Dnevnik, Zelena pika) trdil, da tega sindikata v Revozu sploh ni?

Miklič: Verjetno je do tega prišlo zaradi znanja in moči našega sindikata. Na drugi strani pa gre zlasti za strokovnost in izkušnost na pogajanjih – zgolj diskvalifikacije nasprotne strani namreč ne dajejo sadov. Delavci namreč ne cenijo le lepih besed, ampak tisto, kar dobijo v žep.

Dejali ste, da so vas povabili kolegi iz večinskega sindikata. Kako ste ponudbo sprejeli?

Miklič: Kot pogoj za svoje sodelovanje sem zahteval, da v pogajalski skupini ni ljudi, ki le žalijo, ki niso strpni in strokovno podkovani. Vodjo stavkovnega odbora, ki me je poklical, sem tudi vprašal, kakšna so njegova poblastila. Ker je dejal, da ima prav vsa, sem pristal. Zahteval sem še, da na pogajanjih ne smejo sodelovati ljudje, ki razmer v Revozu ne poznajo. S tem so vrata za Alternativo zaprta.

Želite za zaključek dodati še kaj?

Miklič: Zlasti to, da SDR in Jakša ne smeta še naprej lagati, da je ta sindikat edini v Revozu. Tudi tega, da v ozadju ni bilo političnih zahtev, naj ne trdijo, saj sta bili prvi dve stavkovni zahtevi naslovljeni neposredno na vlado. Veljavno podjetniško kolektivno pogodbo v Revozu je poleg SKEI podpisala tudi KNSS, SDR je še ni.

Franček Kavčič

Rajko Lesjak in Metka Roksanđić opozarjata vlado, da Svobodni sindikati niso vključeni v pripravo pogajalskih izhodišč o socialni politiki in zaposlovanju, ki jih bo naša država še v tem mesecu predložila Evropski komisiji. Ker so Svobodni sindikati vključeni v Evropsko sindikalno konfederacijo (EKS), vedo, da bo Evropska komisija preverjala, ali bodo naša pogajalska izhodišča poslana v Bruselj, ne da bi sindikati sodelovali pri njihovem nastajanju. Rajko Lesjak ugotavlja, da so bili celo nezaželen partner. Metka Roksanđić nesodelovanje sindikatov ocenjuje za škandal.

Tiskovna konferenca ZSSS

Ostro opozorilo vladi

se nanaša na trgovinske sporazume in strožjo zakonodajo. Vprašanje pa je, zakaj je daljše prehodno obdobje določeno za označevanje in prodajo tobačnih izdelkov. Metka Roksanđić meni, da je to verjetno posledica vpliva našega monopolista.

Kot piše v izhodiščih, naj bi bil zakon o delovnih razmerjih uveljavljen do 31. 12. 2000, čeprav bo zmanjšal pravice delavcev. Zakon o varstvu in zdravju pri delu naj bi bil uveljavljen do 30. junija 2000.

Izvedbeni predpis, ki bo predpisal dela, ki

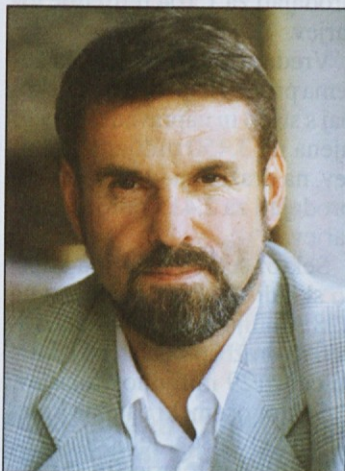
jih ne smejo opravljati nosečnice in porodnice ter mlajši od 18 let, naj bi bil uveljavljen še do 31. 12. 2002. Do istega roka naj bi uredili tudi pravice predstavnikov zaposlenih (članov svetov delavcev, sindikalnih zaupnikov) v primeru prenosa dejavnosti ali njenega dela. Ne drži, da je ta zaščita urejena, kot je ministrstvo sporočilo v Bruselj.

Zanimivo pa je, da so pri pripravi teh pogajalskih izhodišč delodajalci smeli sodelovati. Podpredsednik Gospodarske zbornice Cvetko Stantič je namreč član ožje pogajalske skupine.

Metka Roksanđić sklepa, da pripravljali izhodišč niso razmišljali o možnih negativnih posledicah za delavce. Kar bi vladi in delodajalcem povečalo stroške, je po besedah Metke Roksanđić predloženo na kasnejši čas, kar bo v škodo delavcev, pa naj bi začelo veljati čimprej. Sporni so zlasti dolgi roki za uveljavitev predpisov, ki bi zaščitili zaposlene.

Naša država mora pripraviti še analizo socialne politike, pri kateri Svobodni sindikati želijo sodelovati. Če jim to ne bo omogočeno, bodo v Bruselj poslali pismo, ki do vlade ne bo prijazno. Zaradi pravic za vstop v Evropsko unijo naj vlada ustanovi koordinacijo socialnih partnerjev.

Franček Kavčič

Rajko Lesjak, sekretar ZSSS

Metka Roksanđić, izvršna sekretarka predsedstva ZSSS

Ali teče tiha zdravstva reforma?

Člani ekonomsko-socialnega sveta posumili, da je v teku nova, tiha reforma v zdravstvu, predstavniki vlade pa so to zanikali

Pred dnevi se je ekonomsko-socialni svet seznanil s finančnim položajem v slovenskem zdravstvu in ob tem se je razvila zanimiva razprava. Ali v slovenskem zdravstvu res poteka tiha, od javnosti odmaknjena reforma? Ali pa so takšne misli le plod preslabe obveščeni javnosti, še več, celo članov ekonomsko-socialnega sveta? Predvsem predstavniki sindikatov so izražali to bojazen ter hkrati nezadovoljstvo, ker vlada kljub takšnemu sklepu ekonomsko-socialnega sveta lani, te institucije očitno ne obvešča o reformi zdravstva. Predstavniki vlade in Zavoda za zdravstveno zavarovanje so misel o poteku tihe reforme v zdravstvu pripisali morebitni premajhni obveščeni javnosti. Vse spremembe v zdravstvu so posledica reforme iz let 1991-1992, so dejali. Reforme zdravstva ta hip vlada nima v delovnem programu, so zatrdili, dodali pa, da bo v prihodnosti vsekakor potrebna.

Janeza Zajca, državnega sekretarja v ministrstvu za zdravstvo, na seji ekonomsko-socialnega sveta je poročal o finančnem položaju zdravstva, skrbi financiranje zdravstva v prihodnje. Sistem je za zdaj še stabilen, se

pa v njem že kažejo razpoke: prenosi nekaterih obveznosti s podjetij na zavod za zdravstveno varstvo in pa uvedba DDV, pri čemer zdravstvo ne bo deležno vračila davka. Zaradi tega naj bi zdravstvo imelo letno za ka-

Bo število brezposelnih začelo upadati?

Vlada sprejela program aktivne politike zaposlovanja za letošnje leto - Konec leta menda le še 115.000 brezposelnih

V preteklem tednu je vlada sprejela program aktivne politike zaposlovanja za letošnje leto, s katerim naj bi se število brezposelnih zmanjšalo na približno 115.000 do konca tega leta. Program bo podprt z dobrimi 26 milijardami tolarjev. Ključne usmeritve programa, ki ostajajo enake kot lani, so: povečanje zaposljivosti prebivalstva; pospeševanje podjetništva in podjetniške miselnosti; pospeševanje in spodbujanje prilagodljivosti posameznikov in podjetij ter izenačevanje možnosti za zaposlitev.

Na ministrstvu za delo, kjer je program aktivne politike zaposlovanja nastal, poudarjajo, da je usklajen s predlogom smernic za politiko zaposlovanja držav članic Evropske unije v letošnjem letu ter direktivami EU o dodeljevanju državnih pomoči. Zasnovan pa je tudi na mnogo tesnejšem medresorskem sodelovanju kot v minulih letih. Več je sodelovanja z ministrstvom za šolstvo, ministrstvom za malo gospodarstvo, obrtno in gospodarsko zbornico. V minulih dveh letih, kar je program aktivne politike zaposlovanja uveljavljen, je bilo v odnosu do brezposelnosti veliko sprememb, meni minister Rop. To zdaj daje rezultate, vendar ima vlada ustanovi koordinacijo socialnih partnerjev.

li število nezaposlenih na 100.000 oseb, bi bila njegova naloga opravljena. Za kaj več pa bo potrebna hitrejša gospodarska rast z odpiranjem novih delovnih mest.

Na ministrstvu so cilje aktivne politike zaposlovanja razdelili na globalne in operativne. Minister za delo Anton Rop je dejal, da so globalni cilji zmanjšanje brezposelnosti, kar je sicer težak, vendar pa dosegljiv cilj, kajpak ob predpostavki, da se priliv med brezposelne ne bo povečeval. Hkrati, ko naj bi povečevali zaposljivost brezposelnih, bi povečevali tudi njihovo odgovornost za lasten poklicni razvoj. S spodbujanjem možnosti zaposlovanja v novih dejavnostih, novih oblikah socialnovarstvenih storitev (prehajanjem javnih del v stalno zaposlitev) ter s spodbujanjem podjetništva bi

zagotovili nove priložnosti brezposelnih za zaposlitev. Morali pa bi zagotoviti tudi giblivo in prilagodljivo trg dela, da bi gospodarstvu omogočili nemoteno prilagajanje spremembam na globalnih trgih. Delodajalce bo treba bolj spodbujati k uveljavljanju novih oblik pomoči zaposlenim, zlasti na področju nenehnega poklicnega ter strokovnega izobraževanja, in tako povečevati njihovo prilagodljivost. Eden od globalnih ciljev politike zaposlovanja je tudi zagotavljanje socialne vključenosti brezposelnih in zmanjševanje negativnih posledic dolgotrajne brezposelnosti.

Operativni cilji so v programu aktivne politike zaposlovanja takole naštet: vzpostaviti enoten sistem izobraževanja in usposabljanja in instrumente za spodbujanje izobraževanja in usposabljanja tako zaposlenih kot brezposelnih. Dvigniti raven dosežene formalne izobrazbe in kvalifikacij. Ohraniti, obnavljati, posodabljanje in poglobljanje znanja ter usposobljenosti in razvijati ter zagotavljati uporabo vrhunskega znanja. Izenačevati možnost zaposlovanja težje zaposljivih - invalidov, starejših, premalo izobraženih. Pomagati podjetjem pri kadrovskem prestrukturiranju s pomočjo oblikovanja in izvajanja panožnih strate-

gij ter projektne medsektorskega pristopa pri ohranjanju zdravih jeder in preprečevanja neorganiziranega prehajanja presežnih delavcev v odprto brezposelnost. Pri mladih spodbuditi podjetniško ustvarjalnost, spodbuditi razvoj novih oblik zaposlovanja ter posredovanje začasnih oblik zaposlitev. In ne nazadnje, paziti, da bo proračunski denar, letos je za ta namen oddeljenih 15 milijard tolarjev iz proračuna (preostalih 11 milijard pa iz drugih virov), kar najbolj učinkovito porabljen.

Programi aktivne politike zaposlovanja so letos namenjeni predvsem mladim brezposelnim, ter brezposelnim, starejšim od 45 let; invalidom, pri katerih naj bi letos za pet do deset odstotkov povečali zaposljivost; brezposelnim brez osnovnošolske ali brez ustrezne izobrazbe. Velika pozornost je usmerjena v povečanje števila udeležencev javnih del ter v prizadevanja, da bi nekatera javna dela preoblikovali v redno zaposlitev. V letošnjem letu bo v program aktivne politike zaposlovanja vključenih skoraj 115.000 oseb, od tega v programe izobraževanja in usposabljanja preko 30.000. V javna dela pa naj bi bilo vključenih že več kot 12.000 brezposelnih oseb.

B. R.

jo bolnišnic bi denimo potrejeval vse nabave, vrednejše od 50.000 mark), praviloma (razen v izjemnih primerih) ukiniti samoplačniške ambulante, itd.

O teh in vseh drugih predlogih, ki bodo zanesljivo še nastali, pa bi bilo treba pridobiti čim večje soglasje vsaj v zdravstvu, da ne bi te spremembe doživele usodo nacionalnega zdravstvenega plana, ki se 'valja' po državnem zboru že polnih šest let, je menil Janez Zajc.

V razpravi se je pokazalo, da so si stališča socialnih partnerjev blizu kljub pomislekom predstavnikov sindikatov, da gre dejansko za tiho reformo v zdravstvu. Nekateri so celo menili, da se s sprejetjem nacionalnega programa zdravstva nalašč zavlačuje, da se lahko reforma tiho uresničuje. Drugi so podvomili o trdnosti finančnega sistema zdravstva, saj je v zadnjem času moč opaziti vrsto prostovoljnih akcij za zbiranje sredstev za sicer nujno opremo. Nakupi nujne opreme pa ne smejo biti odvisni od donatorskih akcij.

Strinjali pa so se z Janezom Zajcem, da je treba nacionalni program zdravstva čimprej sprejeti v državnem zboru, saj gre za varnost in zdravje državljanov; vendar Dušan Semolič denimo se je zelo strinjal z opozorili dr. Zajca glede vse večjega prenosa pokrivanja stroškov najprej na obvezno zdravstveno zavarovanje, od tu pa na dodatno zavarovanje. Zaradi

tega, je dejal, si že danes mnogo ljudi ne more privoščiti zdravstvenih storitev, zdravje postaja zato vse bolj privilegij premožnejših slojev.

Brane Mišič je v nasprotju z dr. Zajcem menil, da Slovenija namenja za zdravstvo s povprečnim deležem v Evropski uniji primerljiv delež bruto domačega proizvoda. Zajc je povedal, da namenjamo zadnja leta veliko več kot v preteklosti, vendar še vedno kakih 30 odstotkov manj od evropskega povprečja. K zamislim Janeza Zajca o spremembah v zdravstvu v prihodnje pa je dodal, da svobodni sindikati že precej časa opozarjajo na probleme obratnih ambulanz in na prevelik bolniški stalež. Podprl je Svet za koordinacijo bolnišnic in nasploh potrebo po racionalnem trošenju zdravstvenih sredstev.

Na koncu je ekonomsko-socialni svet ponovno poudaril, da hoče aktivno sodelovati pri bodočih reformah v zdravstvu. Pod vtisom suma, da reforma potihoma že teče, pa je vlado pozval, naj mu do septembra pripravi celovit pregled dosedanjih sprememb v zdravstvu, ki po mnenju ministrstva za zdravstvo izvirajo še iz reforme izpred šestih let, ter zamisli morebitne nove zdravstvene reforme (o kateri je Janez Zajc dejal, da bo treba vanjo kmalu ugrizniti).

B. R.

Sramota za Lendavo in Slovenijo

Ko so delavci Loga, v katerem je okoli 80 zaposlenih, začeli stavkati, so pričakovali, da bodo pristojni staknili glave in na takšen ali drugačen način rešili njihovo agonijo. Dejansko pa se v podjetju in izven nje ni nič zgodilo, pač pa so si vsi pristojni zatisnili oči. Delavcem stajita ob strani samo Sindikat kovinske in elektroindustrije Slovenije ter sindikat KNSS. SKEI je svojim članom že nekajkrat pomagal tudi z delitvijo solidarnostnih denarnih pomoči.

Zastarel proizvodni program

Razmere v Logu imajo po besedah njegovega direktorja Štefana Seršena že dolge korenine. Primat iz Maribora je pred več kot tridesetimi leti v okviru takratne politike pomoči manj razvitim območjem v Lendavi odprl svoj obrat za proizvodnjo logistične opreme, v katerem so zaposlili okoli 420 delavcev. Matično podjetje je Lendavi odstopilo proizvodni program, ki je bil že takrat v veliki meri zastarel, saj so ga v razvitih državah že opuščali. Konec osemdesetih let pa se je tedanji tozd Primata osamosvojil in preimenoval v Tovarno logistične opreme, ki je postala samostojna enovita delovna organizacija. Kakor kaže, osamosvojitve obrata ni bila dovolj ekonomsko premišljena in utemeljena, saj je že na začetku devetdesetih let moralo podjetje v stečaj. Pred stečajem je Tovarna logistične opreme podobno kot marsikatero podjetje, ki je na začetku devetdesetih let propadlo, ustanovila bajpas podjetje Logo. Nanj so prenesli premoženje in posledice, obveznosti pa so ostale na tovarni, ki je bila obsojena na stečaj. V stečajnem postopku za Tovarno logistične opreme pa je prišlo do prisilne poravnave. Tako je postal lastnik Tovarne logistične opreme skupaj s hčerinskim podjetjem Logo SGP Gradbenik, ki je bil največji upnik tovarne. Mater in hčer je Gradbenik prevzel skupaj s terjatvami, ki so bile ob prisilni poravnavi zmanjšane za določen odstotek. Pred zaključkom prisilne poravnave pa je moral Logo poravnati nekatere stare obveznosti, sicer ne bi dobil re-promateriala. Ko je podjetje SGP Gradbenik postalo lastnik Loga, je nekaj starih obveznosti, ki jih je pridobilo s prisilno poravnavo, prevzelo na Logo. Iz tega naslova ima Lo-

Agonija delavcev Loga traja že šest mesecev

Delavci Loga iz Lendave, ki od novembra lani niso dobili plače, stavkajo od sredine marca. Terjajo, da jim podjetje izplača plače za december, januar, februar, marec, april in maj ter razliko za premalo izplačane plače za september in oktober. Prav tako delavci terjajo izplačilo regresa in vseh drugih prejemkov, ki jim pripadajo po kolektivni pogodbi. Do sedaj še čakajo na milost svojega delodajalca, tudi država se s svojimi službami še ni zganila.

go, ki sicer posluje z izgubo, do Gradbenika določene terjatve. Kljub temu pa je imel Logo na začetku letošnjega leta več dolgov, kot znaša vrednost vsega njegovega premoženja in terjatev skupaj.

Nihče noče predlagati stečaja

Nekaj tednov po začetku stavke je stavkovni odbor v Logu, ki ga vodi predsednik SKEI v podjetju Jože Lonc, sklical zbor delavcev, na katerega so povabili tudi direktorja. Zbora so se udeležili tudi najvišji predstavniki SKEI Albert Vodovnik, Lidija Jerkič in Pavel Vrhovnik, sekretarka krajevne pisarne ZSSS v Lendavi Zdenka Bobovec in Violeta Mesarič s sodelavci iz sindikata KNSS.

Na zboru je direktor povedal, da je Logo prezadolžen in da ima takšne likvidnostne probleme, da ne more več poslovati. Vendar pa nihče - ne lastnik, ne upniki in ne država - nima interesa, da bi za podjetje sprožil stečajni postopek. Delavci in gostje so direktorja rotili, naj stečaj podjetja v okviru svojih pristojnosti predlaga sam, vendar tega ni bil pripravljen storiti, češ da se mora

Predsednik stavkovnega odbora Jože Lonc: Čeprav smo v rednem delovnem razmerju, ne dobivamo več plač, zato že tretji mesec stavkamo na domu.

kot menedžer o tem najprej posvetovati z lastnikom. Nekateri so predlagali, da bi stečajni postopek sprožili delavci sami, saj so verjetno že največji upniki podjetja, vendar sta jim Bobovčeva in Vodovnik to odsvetovala. Zakaj bi delavci, ki so jih že tako in tako opeharili, pred javnostjo v Lendavi prevzeli tudi odgovornost za propad podjetja in delovnih mest, saj za to niso nič krivi. Delavci bi si sicer lahko zagotovili minimalno socialno varnost na zavodu za zaposlovanje po tistem členu novele zakona o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti, ki govori, da lahko dela-

razmerju s podjetjem, ki jih ne plačuje več.

Ker so delavci stavkali v nemogočih razmerah, so se na zboru dogovorili, da bodo stavkali na domu, v tovarni pa so samo stavkovne straže. Za takšen način stavke so dobili tudi pisno soglasje vodstva podjetja.

Vodstvo Gradbenika se poigrava z usodo delavcev Loga

Na zboru so se dogovorili tudi, da se bodo predstavniki sindikata, stavkovnega odbora in vodstva podjetja sestali z vodstvom podjetja SGP Gradbenik, da bi le-to v vlogi lastnika Loga vendarle kaj ukrenilo in končalo agonijo delavcev Loga. Nekaj dni po zboru delavcev je do omenjenega pogovora dejansko prišlo, vendar lastnik ni bil pripravljen sprožiti stečajnega postopka za Logo, pač pa ga menda poskuša prodati.

Delavci Loga so tako še naprej ujetniki navzkrižnih interesov, njihovi agoniji pa še ni videti konca. Trenutno so v rednem delovnem razmerju, plač ne prejemajo že pol leta, že tretji mesec pa stavkajo na domu. Naj razume, kdor more!

Človek pravzaprav težko razume ravnanje lastnikov in vodstva Loga ter države in lokalnih dejavnikov. Dejstvo je, da se iz meseca v mesec zadolženost Loga povečuje in

Stavkajoči delavci Loga na zboru delavcev od delodajalca niso dobili odgovora, kakšna bo njihova usoda.

da zlasti hitro naraščajo terjatve delavcev. Zato je nerazumljivo, zakaj lastnik ne predlaga stečaja podjetja, ki bi rešil tudi agonijo delavcev. Morda bi stečajni upravitelj lahko celo pognal proizvodnjo ter zagotovil delo in kruh nekaj deset delavcem? Če bo lastnik Logo prodal, bo moral kupec po pozitivni zakonodaji tako in tako prevzeti tudi vse terjatve delavcev, ki so iztožljive. Z menjavo lastnika obveznosti podjetja do upnikov ne prenehajo. Če bo Logo na koncu vendarle moral v stečaj, bodo največji upniki delavci, ki bodo dobili največ iz stečajne mase. V primeru, da bi v stečaju pristali na prisilno poravnavo (za tak predlog se lahko odloči stečajni upravitelj, če meni, da je rešljivo), lahko postanejo s svojimi terjatvami celo lastniki Loga. Zakaj lastnik nič ne ukrene, ni jasno!

Težko je razumeti tudi ravnanje direktorja podjetja, ki - kakor je na zboru sam povedal - prav tako kot delavci ne prejema plače. Njegovi menedžerski karieri zagotovo ni v prid, da ne ukrepa odločno in v skladu s svojimi pristojnostmi.

Do kdaj si bodo pristojni še zatiskali oči?

Nerazumljivo je tudi, da si pred problemom zatiskajo oči inšpekcija dela in državni ter pravosodni organi. Delavci Loga so zaradi tega,

ker so v rednem delovnem razmerju na srečo še vedno pokojninsko, invalidsko in zdravstveno zavarovani, čeprav podjetje prispevkov zanje ne plačuje. Ali bosta zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje ter zavod za zdravstveno zavarovanje prispevke poskušala poplačati s tožbo na sodišču ali računata na poplačilo iz stečajne mase? Ali pa se morda požvižgata na to in računata samo, kako bi povišala prispevke tistim podjetjem, ki prispevke redno plačujejo?

Zakaj pravzaprav pristojno sodišče samo po uradni dolžnosti ne sproži stečaja Loga, kakor mu to nalaga zakon? Ali živimo v pravni in socialni državi, ali pa so to samo mrtve črke v ustavi? Primer Loga je dejansko lahko v posmeh naši pravni državi in slaba popotnica na naši poti v Evropo. Dokler se bodo pri nas na delovnopravnem področju lahko dogajale takšne stvari, nam bodo vrata v Evropsko unijo zagotovo ostala zaprta.

Nenazadnje pa je način, kako so se lotili (ne)reševanja problemov v Logu, slaba izkaznica tudi za lokalno skupnost, ki se sooča z resnimi gospodarskimi problemi. Kako bodo Lendavčani jutri, ko se bodo morali boriti za Nafto, kredibilni, če tako mečkajo z rešitvijo problemov v Logu? Za to, da še ni rešen problem Loga, nista kriva ne Petrol in ne država!

Tomaž Kšela

Sindikrat delavcev prometa in zvez Slovenije (SDPZ)

Seminar za novoizvoljene sindikalne zaupnike v Telekomu

SDPZ je v skladu z usmeritvami za delo, sprejetimi na nedavni skupščini, organiziral seminar za novoizvoljene sindikalne zaupnike v Telekomu. Namen izobraževalnega seminarja je bil udeležencem zagotoviti temeljna znanja za uspešno delo sindikalnih predstavnikov na temeljni ravni organiziranosti. Poleg novoizvoljenih sindikalnih zaupnikov v Telekomu sta na seminarju sodelovala tudi predstavnika iz Pošte Slovenije. Seminar je bil 27. maja v Poštarskem domu na Pohorju.

Udeleženci so poslušali teme o osnovah ekonomike gospodarske družbe, sklepanju kolektivnih pogodb in pripravah na pogajanja. Predstavili so jim tudi organiziranost in delovanje sindikata, delovna razmerja in področje soupravljanja delavcev v družbi. Predavatelji so bili izvršni sekretarji predsedstva ZSSS Gregor Miklič, Milan Utrša in Brane Mišič.

V razpravi so udeleženci seminarja obravnavali tudi probleme, ki se pojavljajo pri delu njihovega sindikata. Menili so, da je seminar prava pot za pridobivanje znanja sindikalnih zaupnikov. Prav zaradi potreb po večji usposobljenosti zaupnikov bo SDPZ v sodelovanju s posameznimi sindikati družb nadaljeval izobraževalne akcije.

B. M.

Sindikalna lista

Junij 1999	Gospodarske dejavnosti (temelj je SKP za gospodarstvo)	Javni sektor* (nekdanje negospodarstvo)
Prvi del	SIT	SIT
1. Dnevnice		
– cela dnevnicca (nad 12 do vključno 24 ur odsotnosti)	3.500,00	3.693,00
– polovična dnevnicca (nad 8 do 12 ur odsotnosti)	1.750,00	1.846,00
– znižana dnevnicca (od 6 do 8 ur)	1.218,00	1.285,00
2. Kilometrini (od 27. 3. 1998 dalje)	35,94	35,94
3. Ločeno življenje	66.471,00	53.909,00
4. Prenočišče - Povračilo stroškov prenočevanja do višine zneska po predloženem računu, ki ga odobri delodajalec		
5. Regres za prehrano (od 1. 1. 1999)		
– po SKPGD (na delovni dan)	537,00	537,00
Drugi del		
1. Jubilejne nagrade		
– po SKPGD (delo pri zadnjem delodajalcu)		
– za 10 let	53.311,00	45.321,00
– za 20 let	79.967,00	67.981,00
– za 30 let	106.622,00	90.641,00
2. Odpravnina ob upokojitvi	332.350,00	505.467,00
	oziroma dve plači delavca, če je to zanj ugodnejše	oziroma tri plači delavca, če je to zanj ugodnejše
3. Solidarnostne pomoči		
– po SKPD – ob smrti delavca	99.705,00	90.641,00
– ob smrti v ožji družini	49.853,00	–
4. Minimalna plača (od 1. 1. 1999)	68.233,00	68.223,00
5. Zajamčena plača	39.082,00	39.082,00
6. Regres za letni dopust		
– najmanj	102.000,00	96.500,00*
– ali največ (70 % povprečne slovenske plače)		102.000,00

* Javni sektor tudi v okviru gospodarskih dejavnosti izplačuje ločeno življenje po zakonu (Uradni list RS št. 87/97).
2. V javnem sektorju se uporablja zakon, za jubilejne nagrade in solidarnostno pomoč pa kolektivna pogodba.
3. V negospodarstvu znaša regres po podpisu aneksa h kolektivni pogodbi (Ur. list RS št. 39/99) za leto 1999 96.500 SIT. Za delavce, katerih mesečna bruto plača za obdobje marec-maj 1999 ne presega 120.000 SIT, znaša regres 102.000 SIT. Do 5. junija se vsem delavcem izplača 85.012 SIT regresa, preostali del pa do 5. januarja prihodnje leto.

Strokovna služba ZSSS

PRAVNA MNENJA IN NASVETI

Piše: Katarina Lavrin, dipl. iur.

Jubilejna nagrada

Delavka, ki dela v tiskarski dejavnosti, s skupno delovno dobo 30 let je pred desetimi leti dobila jubilejno nagrado za skupno delovno dobo 20 let. Izplačal jo je njen sedanji delodajalec, saj je bila že takrat zaposlena pri njem. Sedaj pa je dosegla 20 let dela pri tem delodajalcu. Ali ji za ta jubilej tudi pripada jubilejna nagrada?

sti trgovine Slovenije, ki določa da "jubilejna nagrada pri zadnjem delodajalcu nadomesti jubilejno nagrado za skupno delovno dobo tako, da delavec prejme jubilejno nagrado za določen delovni jubilej samo enkrat v času trajanja svoje delovne dobe".

Ker kolektivna pogodba grafične dejavnosti prehodnih določb nima, pripada delavcu jubilejna nagrada, ko dopolni določeno število let pri zadnjem delodajalcu, ker tako izrecno določa kolektivna pogodba, čeprav namen pogodbениh strank verjetno ni bil tak.

V kratkem se bo sešla komisija za razlago splošne kolektivne pogodbe za gospodarske dejavnosti, ki bo sprejela stališče glede tega spornega vprašanja, ob katerem se krešejo tako različna mnenja.

Pogoji za pridobitev jubilejne nagrade so se spremenili. V kolektivni pogodbi grafične dejavnosti iz leta 1995 je bilo določeno, da delavcem pripada jubilejna nagrada za 10, 20 ali 30 let delovne dobe. Nova kolektivna pogodba iz leta 1998 pa je pogoj za pridobitev nagrade spremenila v delovno dobo pri zadnjem delodajalcu. Tako določbo ima po novem tudi splošna kolektivna pogodba za gospodarske dejavnosti, kateri je sledilo veliko kolektivnih pogodb dejavnosti.

Žal v večini kolektivnih pogodb ni opredeljeno prehodno obdobje, torej pravila, kako ravnati, ko je delavec že prejel nagrado za jubilej skupne delovne dobe, nato pa doseže enak jubilej še pri zadnjem delodajalcu. Izjema je kolektivna pogodba dejavno-

Pogovor s predsednikom sindikata KNG v celjski Cinkarni Marinom Žagarjem

Ne samo na celjskem območju, temveč tudi drugod po Sloveniji je v času krize in prestrukturiranja gospodarstva propadla večina velikih podjetij. Tako ni več celjskega Ema, Verige na Gorenjskem, mariborskega Tama in Elektrokovine, tovarne TIO in TRO na Koroškem, Avtoradgone in Elrada v Pomurju ter na desetletja nosilci razvoja v svojih okoljih. Cinkarni iz Celja, ki sodi med največja slovenska podjetja, pa je po zaslugi umnega vodenja in gospodarjenja ter zavzetega dela vseh zaposlenih uspelo prebroditi krizne čase in danes uspešno posluje. Cinkarna tako ostaja eden od nosilcev razvoja celjskega in vsega slovenskega gospodarstva, kar je za celotno celjsko regijo izjemno dragoceno. Izkušnje namreč že kažejo, da se brez podpore velikih podjetij ne morejo dovolj uspešno razvijati in uveljavljati na domačem in tujih tržiščih niti manjša in srednje velika podjetja. O tem, kako so delavci Cinkarne preživeli čas tranzicije, smo se pogovarjali s predsednikom sindikata KNG v podjetju Marinom Žagarjem.

Marin Žagar: V Cinkarni ni bilo treba nikoli drastično zmanjševati plač in števila zaposlenih.

se srečali tudi z manjšimi denacionalizacijskimi zahtevki, predvojni lastniki tovarne pa se niso javili.”

Po Žagarjevih besedah je pri oblikovanju statuta delniške družbe pomembno vlogo odigral sindikat v podjetju. Tako je Cinkarna eno od redkih podjetij, ki ima v statutu zapisano, da so lahko delavci soudeleženi pri dobičku, če tako odloči skupščina delniške družbe. Če se v razpravo o statutu ne bi tako odgovorno in zavzeto vključil sindikat, bi bila določila statuta za delavce veliko manj ugodna.

Pomembna vloga sveta delavcev

Sindikat v Cinkarni je odigral pomembno vlogo tudi pri ustanavljanju sveta delavcev, ki deluje v Cinkarni že dve leti. V njem je 15 članov, večina med njimi pa je članov sindikata. Člani so za predsednika sveta delavcev izvolili Marina Žagarja, ki je tudi eden od štirih delavskih predstavnikov v osemčlanskem nadzornem svetu podjetja. Podjetje ima tudi de-

cela družina, s plačami nismo zadovoljni. Z plačo cinkarniškega delavca se danes skoraj ne da preživeti družine. Zato je razumljivo, da obstaja v kolektivno neprestano težnja po višjih plačah.”

Za težko delo plače po kolektivni pogodbi

Kaj pa ta čas najbolj pesti delavce Cinkarne? “Pogoj dela v Cinkarni so težki, saj poteka delo z jedrskimi snovmi in kislinami v vročini in prahu. Poleg tega pa poteka delo v treh in celo v štirih izmenah,” pojasnjuje Žagar. “Razumljivo je, da težko delo delavce utruja. Na njihovo razpoloženje pa negativno vplivajo tudi krizne razmere v celjskem gospodarstvu, kjer stopnja brezposelnosti presega 21 odstotkov. Večina družin v Celju živi od ene plače. Tudi v Cinkarni bi težko našli delavca, ki nima v družini ali med sorodniki vsaj enega brezposelnega. Celjski veljaki so v preteklosti pre malo storili za prestrukturiranje gospodarstva in za zmanjšanje brezposelnosti. Bomo videli, če bo nova politična garnitura bolj uspešna.”

Kako pa so delavci plačani za izredno težko delo? “Plače v Cinkarni so po kolektivni pogodbi ali morda nekoliko nad njo. Vendar pa glede na že opisane razmere v Celju, kjer mora od ene plače živeti

celo družina, s plačami nismo zadovoljni. Z plačo cinkarniškega delavca se danes skoraj ne da preživeti družine. Zato je razumljivo, da obstaja v kolektivno neprestano težnja po višjih plačah.”

“Regres za letni dopust smo letos v višini 100.000 tolarjev neto dobili v gotovini že februarja. Tudi lani smo dobili regres že na začetku leta. Sindikat si prizadeva, da delavci dobijo ob novem letu ali za oziromno tudi nekaj tisočakov. Seveda pa je vse to tudi plod sindikalnega dela - samo od sebe dandanes delavcu nič več ne kane v žep,” pravi Žagar.

Delavci Cinkarne imajo tudi zagotovljeno toplo malico, ki sicer ni več takšna kot v hotelu kategorije A, vendar je še vedno kvalitetna. Podjetje delavcem povrne tudi stroške prevoza na delo in z dela v skladu s kolektivno pogodbo. Delavci lahko tudi letujejo v počitniških objektih podjetja, ki so v Logarski dolini, na Rogli, v Podčetrku, Novem Gradcu, na Cresu in še nekaterih turističnih krajih. “Za letovanje je med delavci veliko zanimanja!”

Učinkovito dela sindikata KNG

Sindikat KNG v Cinkarni s pomočjo celjske območne organizacije ZSSS zagotavlja članom

jo zase, za svoje pravice in za to, da bi nekaj storili zase. Premalo se tudi izobražujejo, premalo prebirajo tudi časopise in strokovno literaturo, zato lahko spretni delodajalci z njimi marsikdaj manipulirajo.

Vodstvo sindikata KNG v Cinkarni se je zelo aktivno vključilo tudi v razprave in aktivnosti znotraj ZSSS o pokojninski reformi. Borili so se za tista stališča, ki jih je pred prvomajskimi prazniki reprezentativnim sindikatom uspelo vključiti v dogovor z vlado. “Zlasti se mi zdi pomembno, da bo v reformiranem pokojninskem sistemu še vedno imela odločilno vlogo delovna doba, saj se do starostne upokojitve na vseh delovnih mestih resnično ne da vzdržati. Iluzije so tudi, da bi delavci lahko ob takšnih plačah, kakršne imajo, odvajali sredstva v posebne pokojninske sklade za varno starost. Kaj pa, če bodo ti skladi propadli? Kdo bo potem delavcem zagotovil varno starost?”

V družbi so interesi delavcev zastopani

Nasploh je Žagar prepričan, da danes v slovenski družbi nihče, razen sindikatov, ne skrbi za interese delavcev. “Tukaj je na naši politični sceni še vedno praznina!” pravi Žagar. “Zato so delavci izpostavljeni nenehnim pritiskom kapitala. Na vsakem koraku jim dajo vedeti, da so ,niko i ništa. Odnos delodajalcev do delavcev je pri nas za evrop-

Po premagani krizi, posledic tranzicije, je Cinkarna močnejša

“V Cinkarni je bilo sredi osemdesetih leto okoli 2050 zaposlenih. Vendar pa se je uprava takrat, ko je bil še čas za to, že začela pripravljati na poslovanje v pogojih tržne ekonomije. Kakor kaže, so vodilni takrat že videli naprej in slutili, kaj se bo zgodilo,” pravi Marin Žagar. “Zato je vodstvo podjetja začelo postopno in z mehкими metodami zmanjševati število zaposlenih in sprejemati različne ukrepe za povečevanje produktivnosti dela.”

Marsikdo, ki čez ograjo gleda ogromne proizvodne hale in rezervoarje v Cinkarni, se sprašuje, kaj pravzaprav v tovarni proizvajajo. To je, kakor pravi Marin Žagar, tistim, ki se ne ukvarjajo s kemijo, pravzaprav težko razložiti, saj v Cinkarni ne proizvajajo nič takšnega, kar si povprečni potrošnik vsak dan kupi v trgovini. Pa vendarle: eden od osnovnih proizvodov Cinkarne je titanovo belilo. Gre za pigment, ki se uporablja v kemični industriji, še zlasti pa v farmaciji ter v proizvodnji barv in lakov. Poleg tega v Cinkarni proizvajajo oziroma valjajo cink titanovo pločevino, tiskarske plošče, lepila in škropiva, praškaste lake in številne druge kemijske proizvode.

Pravočasne priprave na tržno gospodarstvo

“Cinkarna je veliko izvažala že v osemdesetih letih, zato je razpad bivšega jugoslovanskega tržišča ni tako prizadel kot mnoga druga podjetja, ki so bila vezana izključno na domači trg,” pojasnjuje Žagar. “Ker je Cinkarna izredno hitro našla tudi partnerje in trge, je recesija, ki je zajela vse slovensko gospodarstvo, ni tako prizadela kot mnoge druge. V Cinkarni ni bilo nikoli potrebno drastično zmanjševati plač in števila zaposlenih. V času tranzicije nam v podjetju ni bilo treba sprejeti niti enega programa za reševanje in odpuščanje trajno presežnih delavcev, prav tako pa sindikatu in delavcem ni bilo treba pripraviti nobene stavke za zaščito temeljnih pravic delavcev.”

“Zasluge za takšen razvoj in poslovanje Cinkarne ima vodstvo podjetja, na čelu katerega je direk-

tor Marjan Prelec, diplomirani inženir,” pravi predsednik sindikata KNG v podjetju. “Po razpadu nekdanjega jugoslovanskega tržišča je Cinkarna hitro našla nove trge v Zvezni republiki Nemčiji, v Italiji, Združenih državah Amerike in v še nekaterih državah. Danes podjetje izvozi 80 odstotkov svoje proizvodnje.”

Cinkarna je tudi eno redkih podjetij, ki je v času tranzicije vlagalo v posodobitev poslovnih enot in v razširitev proizvodnje. Tako so v devetdesetih letih temeljito modernizirali in povečali proizvodne kapacitete v Kemiji Celje, razširili kapacitete in podvojili proizvodnjo titanovega dioksida ter modernizirali številne druge programe. Danes ima Cinkarna, ki daje delo in kruh 1400 delavcem, poleg skupnih služb in službe za vzdrževanje, energetiko in transport še poslovne enote Kemija Celje, Kemija Mozirje, Grafika, Metalurgija, Titanov dioksid in Vefloni. Razen Kemije Mozirje so vse druge poslovne enote locirane v okviru matičnega podjetja.

Delavci razpolagajo s 33 odstotki delnic

Kako pa se je končal proces lastninskega preoblikovanja podjetja? “Lastninjenje je bilo v Cinkarni zelo zapleteno, saj je bilo podjetje ocenjeno na 90 milijonov mark, kar ni mačji kašelj (za primerjavo naj povejmo, da premoženja mariborskega Tama v celoti stečajni upravitelj prodaja za nekaj več kot 100 milijonov mark). Zato je bila Cinkarna med zadnjimi podjetji, ki so se olastnili,” pojasnjuje Žagar. “Delavci, bivši zaposleni in upokojenci smo uspeli pridobiti 33 odstotkov delnic. Delnice smo odkupovali tudi z notranjim odkupom, za kar smo namenili potrdila o premalo izplačanih plačah na začetku devetdesetih let, ki smo jih pridobili s tožbo na sodišču.”

“Okoli 21 odstotkov delnic ima v svojih rokah pokojninski sklad, veliko delnic pa so ljudje kupili v javni prodaji, saj je bilo med Celjani zanje veliko zanimanje. V času lastninskega preoblikovanja smo

lavskega direktorja dr. Andreja Lubeja, ki je vedni člen med svetom delavcev in upravo.

“V Nemčiji predstavlja soupravljanje nadgradnjo sindikalizma. Sindikat se je boril in se bori za sodelovanje delavcev pri upravljanju podjetij zato, da bi ob pomoči svetov delavcev in delavskih predstavnikov v nadzornem svetu več dosegel. Zato je logično, da delavci vodilne sindikaliste izvolijo tudi v svet delavcev in določijo za svoje predstavnike v nadzornem svetu,” je prepričan Marin Žagar. “Ne bi bilo dobro, če bi prihajalo do razhajanj med svetom delavcev in sindikatom. V Cinkarni pa tudi zaradi tega, ker smo vodilni sindikalisti v svetu delavcev, delovanje sindikata in sveta delavcev poteka usklajeno.”

Kako pa poteka sodelovanje med sindikatom in vodstvom podjetja? “Sodelovanje med upravo in sindikatom je korektno. Kadar se pojavijo težave, jih poskušamo najprej rešiti s pogovorom in pogajanjem. Če uprava nastopi s trdimi stališči, potem mora tudi sindikat zaostri svoje pogajalske pozicije,” pravi Žagar. “Tudi odnosi med svetom delavcev in upravo podjetja so urejeni. Reči pa je treba, da je uprava do soupravljanja še zadržana, vsaj kar se tiče dajanja podatkov o poslovanju družbe. Tako kot verjetno v številnih drugih podjetjih pri soupravljanju tudi v Cinkarni še nastajajo določeni problemi, vendar jih zadnje čase uspešno urejamo. Člani sveta delavcev želimo biti aktivni in ne želimo čakati samo na pobude vodstva podjetja. Zato že pripravljamo program dela sveta delavcev. Predvsem želimo načrtovati svoje delo na področju izobraževanja in reševanja socialnih vprašanj.”

Tudi delavski predstavniki v nadzornem svetu podjetja jemljejo svojo vlogo zares. “Pred vsako sejo nadzornega sveta se člani nadzornega sveta iz vrst delavcev sestanejo s člani sveta delavcev, kjer obravnavamo gradivo. Člani dobijo nato smernice za odločanje na seji nadzornega sveta,” pojasnjuje Žagar. “V primeru neodločenega izida glasovanja v nadzornem svetu, kjer so od osmih članov štirje predstavniki delavcev, pa je odločujoč glas predsedni-

pravno pomoč. Pravnik območne organizacije ima dvakrat na mesec uradne ure kar v Cinkarni. Skupaj z republikanskim odborom pa sindikat KNG v Cinkarni članom zagotavlja tudi solidarnostno pomoč. Na predlog sindikata posameznim delavcem v stiski priskoči na pomoč tudi uprava, kakor je to določeno tudi v kolektivni pogodbi. Sindikat za svoje člane organizira tudi športne aktivnosti in izlete. “Veliko naših članov pa se za teče v sindikalno pisarno samo po nasvet, kako naj sami zaščitijo svoje pravice iz delovnega razmerja,” pravi Žagar.

Skratka, sindikat KNG učinkovito skrbi za spoštovanje delavskih pravic v Cinkarni. “Veste, člani se marsikdaj ne zavedajo, da se je za delavske pravice treba nenehno boriti, zato se sprašujejo, kaj dela sindikat. Ne vedo, da se morajo v nekaterih drugih državah, denimo v Združenih državah Amerike, delavci o vseh odnosih individualno dogovoriti z delodajalcem: od višine plače do dolžine dopusta in vseh drugih pravic. Pri nas vse to za delavce uređijo sindikati. Če tega ne bi učinkovito počeli, bi delodajalci delavcem hitro oklestili pravice, kakor so v zadnjih letih z različnimi reformami že nekajkrat poskušali,” pravi Marin Žagar. “Nasploh se mi zdi, da se slovenski delavci premalo briga-

ske razmere naravnost grozen. Novodobni delodajalci se pri nas marsikdaj obnašajo tako, kakor da delavcev sploh ne potrebujejo oziroma kakor da lahko delajo s katerimi koli delavci. Dejansko pa je za vsakega razumnega delodajalca usposobljen delavec zlata vreden, saj usposabljanje novega terja veliko stroškov in časa.”

Marin Žagar prav tako opozarja na previdnost v razpravah o novem zakonu o delovnih razmerjih. “Vse, kar se da pri nas tolmačiti na več načinov, delodajalci v praksi tolmačijo v škodo delavcev. Če v zakonu kaj piše preveč ,ohlapno, se bo to zagotovo obrnilo proti delavcem. Samo, kadar so v zakonu delavske pravice zelo jasno zapisane, se lahko sindikat zanje odločno in uspešno bori tudi v praksi.”

“Tudi socialne razlike so pri nas čedalje večje,” opozarja Marin Žagar. “Dobro zdravstveno varstvo in šolanje tako postajata privilegij bogatih. V šolstvu smo iz leta v leto bolj priča selekciji po denarnicah, ne pa po znanju, kvaliteti in nadarjenosti. Medtem ko se mnoge delavske družine s težavo prebijajo iz meseca v mesec, nekateri neupravičeno bogatijo. Ko bi bilo treba takšnim stopiti na prste, pa pristojni ugotavljajo, da še niso poskrbeli niti za ustanovitev finančne policije, ki bi se lahko učinkovito spopadala z divjimi privatizacijami in drugimi nepravilnostmi.”

Za celovito informiranje delavcev

Marin Žagar je prepričan, da je zelo pomembno, da so ljudje dobro obveščeni o vsem, kar je povezano z njihovim položajem in pravicami. Zato v Cinkarni informiranje delavcev posvečajo posebno skrb. Imajo svoje glasilo, prav tako pa izdajajo svoje glasilo tudi sindikat v podjetju. Delavce sproti in celovito obvešča tudi svet delavcev.

Celjska Cinkarna je torej eno redkih velikih podjetij, ki mu ni samo uspelo prebroditi krize, temveč je po njej še močnejše in bolj učinkovito, kot je bilo prej.

SINDIKAT
kng
SLOVENIJE**Sindikat nekovinske in gumarske industrije Slovenije****Utrjevanje sodelovanja v okviru Višegrajske skupine in Srednje Evrope**

Delegacija KNG se je maja udeležila srečanja Višegrajske skupine na Češkem in regionalne konference ICEM na Poljskem. **Srečanja Višegrajske skupine**, bilo je v Špindleru v Mlynu, sta se udeležili tudi delegaciji sindikatov Romunije in Bolgarije.

Udeleženci smo največ pozornosti namenili vprašanjem, ki so na dnevnem redu v več državah. Tako smo največ govorili o pokojninskih reformah in brezposelnosti (ta je v vseh državah že dosegla 12 ali več odstotkov). Posebno pozorno smo poslušali poročila iz Romunije in Bolgarije in ugotovili, da je v teh dveh državah položaj precej slabši kot v Višegrajski skupini. Zanimivo je tudi to, da so se plače v drugih članicah Višegrajske skupine začele približevati ravni v naši državi. Naslednje srečanje bo na Slovaškem, takrat bosta Romunija in Bolgarija že polnopravni članici, Hrvaška pa bo povabljen članica za opazovalko.

Konferenca ICEM za Srednjo Evropo, bila je v Ladeh Združenju na Poljskem, je bila zelo delovna, saj smo imeli na programu tudi volitve. Na Poljsko so poleg članic Višegrajske skupine prišli tudi predstavniki sindikatov Romunije in Bolgarije, nekatere udeležence iz sestave bivše Jugoslavije pa so zaradi vojnih razmer ostale doma.

Prvi dan konference je bil namenjen temi Globalizacija in izziv za sindikat (to bo tudi tema kongresa ICEM). Po uvodni besedi sekretarja ICEM Vica Thorpa smo ugotovili, da tuji kapital prodira v vse države udeležence konference. Stroški dela v teh državah so namreč relativno nizki, zaposleni pa imajo kar precej znanja. Poleg pravega kapitala prihaja tudi špekulativni. Prodiranje tujega kapitala je za sindikate velik izziv, zlasti zaradi posledic na socialnem področju. Tujci imajo za socialno le toliko poslušala, kolikor je zapisana v zakonih. Žal pa nekatere države, da bi privabile tuji kapital, zakonodajajo spreminjajo v škodo zaposlenih. Prihaja tudi do kršenja mednarodnih konvencij, Evropska socialna listina ni nobena izjema. Da bi to preprečevali, se morajo sindikati okrepiti in med seboj bolj sodelovati.

Prav za krepitev medsebojnega sodelovanja sindikatov in izmenjavo znanj se je drugi dan konference zavzela poljska ministrica za delo.

Govorili smo tudi o pripravah na kongres ICEM, ki bo novembra v Durbanu v Južnoafriški republiki. Za predsednika regionalnega odbora ICEM za Srednjo Evropo smo izvolili Juraja Blahaka iz Slovaške. V

izvršnem odboru ICEM pa bodo skupino za Srednjo Evropo predstavljali sindikalisti iz Poljske, Češke in Madžarske, njihovi namestniki pa bodo iz Romunije, Jugoslavije in Slovenije.

Janez Justin, predsednik Sindikata KNG

Sindikat delavcev trgovine Slovenije**Pri delovnem času trgovcev prvi premiki**

Vodstvi Sindikata delavcev trgovine Slovenije in Združene liste socialnih demokratov sta se ta ponedeljek dogovorili o aktivnostih za vložitev zakona o delovnem času trgovin v državnozbornsko proceduro.

Podpredsednik ZLSD **Miloš Pavlica** in vodja njene poslanske skupine **Miran Potrč** sta soglašala z našo oceno, da pretirano liberalen pravilnik o obratovalnem času prodajalca omejuje pravice delavcev v trgovini do dnevnega, tedenskega in letnega počitka.

Poslanska skupina ZLSD je zato pripravljena prevzeti zakonodajno iniciativo in vložiti v parlamentarno proceduro predlog zakona o delovnem času trgovin, primerljivega z drugimi evropskimi državami. Sindikatu je poslanska skupina pripravljena zagotoviti strokovno pomoč pri pripravi predloga zakona.

Da bi s problematiko delovnega časa prodajalcev seznanili še druge poslance v državnem zboru in širšo javnost, bodo v državnem zboru vložili poslansko vprašanje, v pristojnih delovnih telesih državnega zbora pa predlagali javno obravnavo.

Dva meseca po sprejemu našega poziva za pogovor, se je oglasila tudi Vlada Republike Slovenije. Njen svetovalec **Jože Nerad** je Sindikatu delavcev trgovine Slovenije predlagal začetek pogovorov in morebitnih pogajanj za spremembo pravilnika s predstavniki ministrstva za ekonomske odnose in razvoj.

Sindikat delavcev trgovine Slovenije je predlog za pričetek pogovorov oziroma pogajanj načeloma sprejel, saj je ocenil, da bi bila to hitrejša in lažja pot za uveljavitev izboljšav pravilnika, ki bi delavcem pomembno izboljšal delovni režim in s tem delovne in življenjske razmere zaposlenih, predvsem mater z majhnimi otroki.

Sindikat bo ministrstvu za ekonomske odnose in razvoj predlagal, naj se v pogajanja vključijo tudi predstavniki ministrstva za delo, družino in socialne zadeve in inšpekcijske službe. Od rezultatov pogovorov v vladi in ministrstvu za ekonomske zadeve, bili naj bi v naslednjem tednu, je odvisna vložitev predloga zakona o delovnem času trgovin prek poslanske skupine ZLSD v parlamentarno obravnavo.

Sandi Bartol, sekretar

Območna organizacija ZSSS Domžale**Bližje članstvu**

Kot poroča Justa Arnuš, sekretarka območne organizacije ZSSS Domžale, je bilo na njihovem območju v prejšnjem mesecu več članskih sestankov. Obračun preteklega dela in usmeritve za delo v naprej so pregledali člani sindikata v Komunalno-stanovanjskem podjetju, podjetju Induplati, v Tosami, v vrtcu Urška in osnovni šoli Janko Kersnik z Brda. Letni sestanki so potekali po ustaljenem redu. Predsedniki sindikatov podjetij in zavodov ter sindikalni zaupniki se bodo pri opravljanju dela skušali še bolj približati članstvu. Predloge članov bodo skušali vtakati v svoje sindikalno delo.

V Induplatih so letni sestanki članstva opravili po delih delovnega procesa. Na njih so sodelovali tudi direktor Janez Režun in drugi člani uprave podjetja.

Velike spremembe pri prostovoljnem zdravstvenem zavarovanju

Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije je 28. maja javnost seznanil s projektom ustanavljanja nove vzajemne zavarovalne družbe VZAJEMNA. Kot so povedali na tiskovni konferenci, sta registracija in začetek delovanja nove vzajemne zavarovalne družbe načrtovana za 1. november. Ime VZAJEMNA je bilo izbrano zato, ker izraža (citiramo): trdnost, zanesljivost, varnost, stabilnost, generacijsko povezanost in tradicijo slovenskega zavarovalništva. Tako vsaj je menda razumelo sporočilnost imena izbrane firme sto anketiranih Slovencev. In prav to naj bi bile vrednote, ki jih bodoča vzajemna zavarovalna družba za prostovoljno zdravstveno zavarovanje namerava zagotavljati svojim članom.

Po letu 1992, odkar obvezno zdravstveno zavarovanje ne krije več polne cene zdravstvenih storitev, zdravil in tehničnih zdravstvenih pripomočkov, je skoraj vsak odrasel Slovenec sklenil prostovoljno zdravstveno zavarovanje za doplačila do polne cene. Danes je pri dveh slovenskih zavarovalnicah, ki nudita tovrstno prostovoljno zdravstveno zavarovanje za doplačila, zavarovano dobrih 1,4 milijona Slovencev. (V primerjavi s temi številki je obseg nadstandardnih zavarovalnih pogodb še vedno zanemarljiv.) Tako ima Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije, ki je hkrati po zakonu tudi edini nosilec obveznega zdravstvenega zavarovanja, trenutno 1,135 milijona zavarovancev, ki so se prostovoljno zavarovali za doplačila. Zakon je Zavod od vsega začetka zavezoval, da vodi sredstva prostovoljnega zavarovanja računovodsko povsem ločeno od sredstev obveznega. Toda novela zakona iz leta 1998 je Zavod dodatno zavezala, da mora do 1. 1. 1999 ustanoviti povsem samostojno družbo za vzajemno zavarovanje kot specializirano zavarovalnico za prostovoljna zdravstvena zavarovanja in nanjo prenesti vse pogodbe za prostovoljno zdravstveno zavarovanje. Zavod pri tej nalogi zamuja, ker mu ni uspelo pravočasno zbrati potrebnih sredstev za ustanovitvene sklade novoustanovljene družbe. Toda do 1. 11. 1999 bo zbranih 752 milijonov ustanovitvenega sklada ter (predvidoma) pridobljena potrebna soglasja Urada za zavarovalni nadzor, vlade ter registracijskega sodišča.

Že omenjena novela zakona je Zavod zavezala, da ne ustanovi zavarovalnice v obliki delniške družbe, katere cilj je ustvarjanje dobička, ampak vzajemno zavarovalno družbo, v katero se združujejo njeni člani (oziroma zavarovanci) z namenom, da si zagotovijo čimbolj ugodno in varno zavarovanje brez cilja ustvarjanja dobička. Novela zakona je celo zavezala vse, ki v Sloveniji na trgu ponujajo prostovoljna zdravstvena zavarovanja za doplačila do polne cene zdravstvenih storitev (ne pa tudi nad-

Novembra bo začela delati nova vzajemna zavarovalna družba

standardna zavarovanja), da je tako zavarovanje dolgoročno in da v njem oblikujejo zavarovalno-tehniške rezervacije za starost!

Novost, ki je doslej nismo poznali in ki bo v bodoče očitno postala nova stalnica v našem življenju, so torej predvsem zavarovalno-tehnične rezervacije za starost v okviru prostovoljnega zdravstvenega zavarovanja za doplačila. Zakonodajalec je očitno prislusnil opozorilo, da bi lahko zlasti za starejše ljudi, ki so zdravstvenih storitev praviloma najbolj potrebni, postalo prostovoljno zdravstveno zavarovanje predrago, če bi bilo povsem brez

zavarovanje prepusti prostemu trgu, se bodo seveda lahko mladi in zdravi zavarovali za izredno nizko premijo, upokojencem pa bo premija kmalu finančno nedosegljiva. Prav zato je zakonodajalec pri zavarovanih za doplačila določil sistem obveznih zavarovalno-tehniških rezervacij za starost.

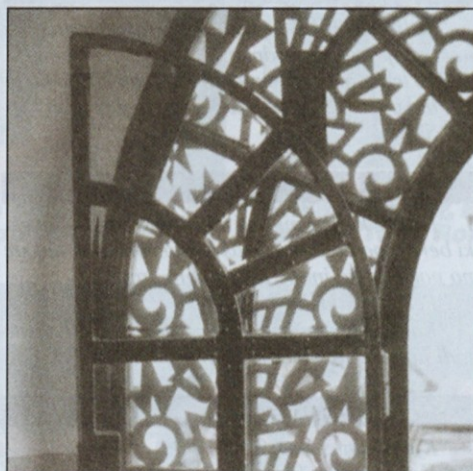
VZAJEMNA, katere statut je 28. maja 1999 v navzočnosti notarke sprejela skupščina Zavoda kot ustanovitelj, namerava zavarovalno-tehniške rezervacije za starost oblikovati v okviru nekakšne medgeneracijske pogodbe. Zavarovanja za doplačila naj bi bila praviloma dolgotrajna (če ne kar za vse življenje)! Mesečna premija mlade in zdrave osebe bo praviloma nižja od premije upokojencev, vendar obremenjena z rezervacijo za starost. Na račun teh rezervacij pa ta ista oseba na svojo starost ne bo plačevala tako visokih premij, kot bi jih na podlagi aktuarskih računov v resnici morala. VZAJEMNA bo svojim članom zagotavljala ohranjanje vrednosti rezervacij za starost z obrestnimi merami in s financiranjem iz presežka sredstev.

Na Zavodu za zdravstveno zavarovanje Slovenije so ponosni na rešitve - inovacije, ki jih v zvezi z rezervacijami za starost prinaša statut VZAJEMNE. Na kakšen način bo z zakonom predpisano rezervacijo za starost v svojo premijsko politiko vpeljala zavarovalnica Adriatic d.d., ki v Sloveniji tudi ponuja zavarovanja za doplačila, še ni znano.

Na tiskovni konferenci pa smo slišali, da bo vsak zavarovavec prostovoljnega zdravstvenega zavarovanja za doplačila pri Zavodu za zdravstveno zavarovanje Slovenije konec tega leta prejel dopis, v katerem bo seznanjen z ustanovitvijo VZAJEMNE in bo povabljen, da ostane njen član. Sistem premij, ki že vsebujejo tudi rezervacije za starost, pa zaenkrat še ne bo vplival na višino premij za že sklenjene zavarovalne police. Te torej ostanejo nespremenjene do konca zavarovalnega obdobja!

VZAJEMNA se nam predstavlja z grafično predstavitevjo, ki povzema neosecesijski rastlinski motiv, s katerim je okrašena matična hiša Zavoda za zdravstveno zavarovanje na Miklošičevi cesti 24 v Ljubljani.

varovalk prepuščeno prostemu trgu. Prav vzajemnost med mladimi in starimi ter zdravimi in bolnimi je namreč doslej omogočala relativno nizke premije upokojencev. Če se to

Znano je, da je Zveza svobodnih sindikatov Slovenije v letu 1997 za petletno obdobje sklenila aneks h "Krovni pogodbi za sklepanje skupinskih prostovoljnih zdravstvenih zavarovanj za doplačila med ZSSS in Zavodom za zdravstveno zavarovanje Slovenije". Zavarovancev, ki so zavarovani po tej krovni pogodbi, je po sklenitvi aneksa po zadnjih podatkih 297.000! Od 1. maja 1999 dalje znaša mesečna premija, ki jo omogoča krovna pogodba, 2.916 tolarjev. Krvodajalci lahko računajo še na 10 odstotkov nižjo premijo. Premija se letos, je bilo zagotovljeno na tiskovni konferenci, ne bo več spremenila.

Humoreska

"Končno smo dočakali poletje in z njim čas dopustov!" je pred dnevi pri malici v menzi naše tovarne veselo vzkliknil rezkar Vili. "Ali se že odpravljáš na dopust?" smo ga presenečeno povprašali vsi v en glas.

"O dopustu letos sploh ne razmišljam," je odvrnil Vili.

"Zakaj pa se potem veselíš poletja? Ali morda uživaš v tej pasji vročini, ko je človek pri delu ves čas prepoten?" je vrtal naprej strugar Lojze.

"Vročine ne maram, ker je ne prenašam dobro," je pojasnil Vili. "Vendar pa se veselim poletja, ker bomo dobili regres za letni dopust. Za vročino mi je figo mar, samo regres naj mi dajo!"

"Bravo, Vili, da si se spomnil na regres! Ne moreš si misliti, kako si mi s tem polepšal življenje! Ves dan bom v kuhinji lažje prenašala vročino!" je veselo vzkliknila kuharica Špela.

"Ali boš morda ti šla na dopust?" je presenečeno vprašal Vili.

"Kje pa? S položnicami za elektriko in plin sem v zaostanku. Že ves teden sem si razbijala glavo, kako naj pridem do denarja, sedaj pa me bo rešil regres," je pojasnila Špela.

"Špela, zakaj pa meni nisi povedala, da bi rada še kaj postrani zaslužila. Za takšno fejest babo to ne more biti problem! Midva bi se lahko hitro za kaj zmenila, če bi bila ti za to ..." se je zarežal skladišnik Rudi.

"Pacek! Ti se raje za svojo brigaj, da ti ne bo pobegnila s kakšnim občinarjem," ga je zavrnila Špela.

"To pa bi bil zares pravi hudič, če bi mi žena, ki je snažilka na občini, pobegnila ravno sedaj, ko bodo tudi občinarji dobili regres!" je vzkliknil Rudi. "Hvala Bogu, da bodo letos tudi zaposleni v negospodarstvu, ki zaslužijo mesečno manj kot 120.000 tolarjev, prejeli takšen regres kot delavci v gospodarstvu. To je edini način, da z našim kupiva novi pralni stroj, saj stari ropota že kot kakšna stara lokomotiva."

"Kaj boš hvalil Boga!" se je razburil mizar Tone. "Zahvali se Doru Hvalici in drugim sindikalistom, ki so si takšen regres izborili po mučnih pogajanjih z vlado. Brez njih bi vidva z ženo morala v stanovanju še dolgo poslušati stari pralni stroj."

"Midva z ženo pa nameravava letos z regresom obnoviti podov stanovanju. Naš blok je star že 40 let, zato je zamenjava podov nujna," se je vključil v pogovor Tone. "Tudi moja namreč dela v negospodarstvu, zato računava na dva poštena regresa."

"Vam je pač lepo," je otožno vzdihnila Štefka iz komercialne, ki je samohranilka z dvema otrokoma. "Vsi si boste z regresom kaj pametnega kupili ali uredili. Jaz pa ves regres porabim za poplačilo dolgov, saj se čez leto samo s plačico naša družina ne more preživljati."

"Svojega bivšega privij, naj tudi on kaj prispeva za otroke!" je vzrojila Špela. "Sedaj, ko bo dobil regres, je ravno pravi čas, da zahtevaš od njega preživnino!"

"Jaz dam svoji bivši, pri kateri živi tudi moj sin, vsako leto polovico regresa!" se je v pogovor vključil brusilec Andrej. "To se mi zdi najbolj pošteno!"

"Meni pa moja sedanja pobere regres v celoti," je potarjal kurir Peter. "Pravi, da drugače ne bi mogla kupiti premoega in ozimnice. Tako dobro je preštudirala kolektivno pogodbo, da si od regresa, ko ga dobimo, ne upam vzeti niti za eno pivo. Takoj bi ugotovila."

"Moja žena pa še sedaj čaka na zadnji obrok mojega lanskega regresa," se je zarežal Vili. "Ko sem lani na poti iz službe domov s prijatelji del regresa zapil, sem se ženi doma preprosto zlagal, da enega dela regresa še nismo dobili. Sedaj šimfa našega direktorja in čaka na zadnji obrok lanskega regresa."

"Ha, ha, ha ... Sicer pa si naš direktor zasluži, da ga tvoja žena šimfa, saj imamo takšne plače, da brez regresa z njimi sploh ne bi mogli več preživeti!" je pribil Rudi.

Ko smo že mislili vstati in odriniti nazaj na delo, pa se je oglasila praktikanika Suzana. "Vidim, da boste vsi potrošili regres za vsakodnevne potrebe, o dopustu na morju ali v planinah pa sploh nihče ne razmišlja. Zakaj pa se potem temu regresu reče - regres za letni dopust?"

"Oh, ti trapical!" je rekel Rudi. "Regres za letni dopust dobimo delavci k svojim skromnim plačam zato, da lahko direktorji in naši šefi mirno odidejo na dopust, brez strahu, da jim bomo v tovarni zaradi socialne stiske čez poletne mesece zakuhal kakšen štrajk. Vidiš, zato se temu regresu reče - regres za miren dopust."

Iz dnevnika delavca Jožeta

Regres za miren dopust

Napačno dvorjenje

"Mojca, tako koprnim po tebi, da že tri dni nisem mogel jesti niti grizljaja. Če me ne boš povabila k sebi, bom umrl. Ali se lahko zvečer oglasim?"

"Kaj pa bom s tabo, saj si čisto mlahav in mehek?"

Menjava

"Obožujem avtomobile, zato jih zelo rada menjujem."

"Oh, to je predrago! Jaz raje menjujem njihove lastnike!"

Milo za drago

"Draga, kaj bi storila, če bi izvedela, da sem te prevaral?"

"Hitro bi se pomirila, saj bi se spomnila, da si mi samo vrnil milo za drago!"

Zasedena klop

Ko dekle sede na klop v parku, pride mimo klošar.

"Gospodična, ali se lahko z vami malce poigram?"

"Ne bodite predrzni!"

"Zakaj bi bil jaz predrzen, saj ste prišli vi v mojo posteljo in ne jaz v vašo?!"

Uganka

"Koliko let bi mi prisodil?" vpraša ljubiteljica noči svojo mlado stranko.

"Po lesku oči 16, po polnih ustnicah 20, po krepkih bokih pa 25. In koliko let imate v resnici?"

"Seštej!"

Pedagoški

"Hvala, ker ste mi dali miloščino," reče človek, ki berači po cesti. "Ali vas lahko vprašam, kaj ste po poklicu, ko imate tako dobro srce?"

"Pedagoški delavec sem!"

"Kakšno naključje. Kje vse se najdemo. Ali imate tudi na vaši šoli sedaj glavni odmor?"

Strašilo

"Kje pa imaš ženo!"

"V vinogradu, kjer sem ji namestil ležalnik, se sonči in čita."

"Zakaj pa se ne sonči pri bazenu pred vikendom?"

"V vinogradu potrebujem strašilo!"

Pomoč in pol

"Petček, kdo ti je pomagal napisati domačo nalogo?"

"Ne vem, gospa učiteljica."

"Zakaj ne veš?"

"Ker sem šel prej spat ..."

Plašč za poljub

"Kje si dobila ta prekrasen krzneni plašč?"

"Mož mi ga je dal zaradi enega samega francoskega poljuba ..."

Priročno darilo

"Dragi učenci! Moram vas opozoriti, da učiteljice ne smemo sprejemati daril."

"Gospa učiteljica, mi bi vam takrat, ko bomo imeli na šoli novoletno zabavo, radi poklonili samo majhno škatico ..."

"Kaj pa bo v njej?"

"Pomirjevalne tablete!"

Ponesrečena želja

"Za rojstni dan ti želim tisto, kar ti želiš meni!"

"Kako bova pa živela?"

"Zakaj?"

"Ker bo delodajalec oba nagnal iz službe!"

Prve športne igre tekstilcev in usnjarjev Slovenije

Muraši najboljši

Kar nekako v tišini je Sindikat tekstilne in usnjarskopredelovalne industrije Slovenije pripravil prve letne športne igre. Tekmovanj v malem nogometu, namiznem tenisu, kegljanju in šahu se je skupaj s spremljevalci udele-

Na tekmi med muraši in preventovci, po nekaterih ocenah je bila finale pred finalom, je bilo tudi precej vroče krvi.

ta za Belo krajino pod vodstvom Borisa Govednika ob pomoči Jožefa Kočvarja iz območne organizacije ZSSS. Da se v Metliki nekaj dogaja, so kazali že transparenti ob vpadnicah v to mesto. Govednik je ob otvoritvi uporabil znano francosko ankedoto, po njej je ljudstvu, ki ima več kot 200 vrst sirov, težko vladati, lažje je zbrati skupaj slovenske tekstilce, čeprav nimajo niti za en sir. Za dobro organizacijo je zaslužen tudi ravnatelj Osnovne šole Metlika Jože Mozetič. Učenci te šole so za svečano otvoritev pripravili prijeten kulturni program.

Po končanem tekmovanju je bilo na Veselici še prijetno družabno srečanje, na katerem so udeleženci ostali pozno v noč. Poleg srečelova, za katerega so dobitke prispevali kolektivi, so za dobro razpoloženje skrbeli zlasti Vasovalci. Največ src pa je ogrela gospa Manka, v Belo krajino je prišla s podgorske strani. Če bo obveljal njen predlog, se bodo tekstilke in usnjarkje prihodnje leto preizkusile tudi na rolerjih. Če bo do tega prišlo, bo tu-

Zorica iz ženske ekipe Elkroja je preventovcem zabila kar tri gole. Organizatorji so njeni ekipi, bile so edine ženske in so zato brcale z moškimi, namenili poseben pokal za najbolj borbena moštvo.

Rezultati

Kegljanje: – moški: 1. Gorenjska (BPT Tržič), 2. Bela krajina 1, 3. Posavje (Inplet Sevnica); – ženske: 1. Pomurje 2, 2. Bela krajina, 3. Posavje (Inplet 2 Sevnica);

Šah: 1. Celje (Konus), 2. Posavje 1 (Kopitarna Sevnica), 3. Koroška (Prevent Slovenj Gradec); Namizni tenis: 1. Pomurje, 2. Bela krajina (Komet Metlika), 3. Bela krajina (Novoteks Tkanina Metlika);

Mali nogomet: 1. Pomurje (Mura), 2. Celje (Elkroj), 3. Koroška (Prevent Slovenj Gradec), 4. Celje (Tekstilna tovarna Polzela)

Skupna razvrstitev: 1. Pomurje, 2. Celje, 3-4 Posavje in Bela krajina, 5. Gorenjska in 6. Koroška

Zmagovalci so takole pozirali.

V šahu so se mešane ekipe kar dolgo ogrevale, na našem posnetku so šahisti Tosame in Kopitarne.

Pokale najboljšim so delili: Erika Kerčmar, Boris Govednik in Tone Rozman.

Jože Turkl iz Mure je visoko dvignil pokal za najboljšo ekipo v skupnem seštevku vseh tekmovanj (desno Tone Rozman).

žilo več kot 650 zaposlenih. Ker so bile nekatere tekme skoraj na ligaški ravni, je bilo zanimanje navijačev izjemno. K uspešnemu tekmovanju je prispevalo tudi vreme, popoldne sta oblačnost in vetrček olajšala napore nogometašev.

Srečanje tekstilnih in usnjarskih delavcev Slovenije je organiziral območni odbor sindikata

Ekipe Mure in Elkroja se pozdravljata pred tekmo.

di za oči več paše. Prvo srečanje je bilo po mnenjih udeležencev uspešno, zato bo verjetno postalo tradicionalno. Po različnih – ijadah, ki so po spremembi družbene ureditve ugasnile, se torej poraja novo združenje, ki zaposlenim v tekstilni in usnjarskopredelovalni industriji daje nekaj upanja v boljše čase.

F. K.

Avtor: Rudi Murn	SPOLNA IZTIRJENOST	PLEMKINJA	MOSTIČEK	ŽUŽELKA, KI BOLEČE PIČI	MED	OSKA DOLINA S HUDO- URNIŠKO STRUGO	DOLGOREPA PAPIGA	LILI NOVY	VULKANSKI OTOK OB SUMATRI	MEDNA- RODNOST	GLINA PORCELANKA											
BESEDNA VRSTA, SUBTANTIV																						
VOLUMEN																						
ŽENSKA KI RIŠE								ETIOPSKI GOSPOD														
ESTONEC				DARILO				KURIR														
				SREDSTVO ZA ČIŠČENJE				ZDRAVILNA TRAVNIŠKA RASTLINA														
VTIKALO				ZAVARJENO MESTO					ROBIČ IVO													
				CIRIL KOSMAČ					MADŽARSKO MOŠKO IME													
ROKICA							PISATELJ, NOBELOVEC 1929															
							DUŠEVNI PRETRES															
ŽILNI KRC			SKOPJE			"VIC"					ANTON SOVRE											
			ČRNO VINO Z OTOKA VISA			DEL GOBE																
SPREM- LJEMALEC EROSA				ČISTO MIRNO MORJE								PROSTOR KJER SE KOPLJE RUDA	ELIE WIESEL	1		ALKALOID V ČAJU	DEPARTMA V SEVERNI FRANCIJI, REKA V NORMANDIJI					
				PESNIK UJEVIC																		
TEKOČINA PRIPRAV- LJENA ZA PITJE							ATLETSKO ORODJE						REŠETO									
							PRIŠTAŠ MASARYKA						ROLETA									
UŠESNI KAMENČEK							POKOJNI KIT, VODITELJ					GORA V ITALJANSKIH ALPAH (3899 m)										
							SKUPINA TOVARIŠEV					SL. PISATELJ (1735-1801)										
OBLIKA SAMO- STALNIŠKE BESEDE						PRITOK GARONNE						IGRALKA WEST										
						FILMSKI DUHOVIT DOMISLEK							PRITOK REKE ALLER V NEMČIJI									
TAOIZEM				Nova Delavska enotnost	DOMAČA PERNATA ŽIVAL				ANDREJ MARINC				VALOBRAN									
				2					SKLEDA ZA MLEKO									KRATICA	BANJA			
										DUŠAN KVEDER												
																METALNA VRV Z ZANKO	RDEČA POLJ- SKA CVETICA					
																	NAJVIŠJI VRH V TURČIJI					
				GRAFIK DEBENJAK										ZVEZNA DR- ŽAVA V ZDA								
														LEVI PRITOK IBRA								
				IVAN KRILOV							LOVSKI PES									RAJKO DEBEVC		
											DROGI V KOZOLCU									IGRALEC HACKMAN		
				SREDNJE- DALMATINSKI OTOK												MOKA IZ SAGOVCA						BOKSAR LOUIS
																ARABSKO NADRAŽILO						
VRSTA VRBE									DOKOLEN, OBUVALO													
									IVAN TAVČAR													
TUBERKU- LOZA																ANTIČNO IME REKO ANIENE						
SOL OCETNE KISLINE																ZGORNJI OBLI DEL GLAVE						

GESLA NAGRADNE KRIŽANKE št. 21 (3. 6. 1999):

- 1:
- 2:

Gesla iz današnje nagradne križanke napišite na označena polja, izrežite in pošljite nalepljene na dopisnici na naslov: Zveza svobodnih sindikatov Slovenije – Svet, Dalmatinova 4, Ljubljana. Tudi tokrat je nagrada 5000 tolarjev, zato ne pozabite napisati svoj točen naslov in davčno številko. Upoštevali bomo pravilne rešitve, ki bodo prispele do **ponedeljka, 14. junija 1999.**

Pravilna rešitev gesel iz 19. letošnje številke Nove Delavske enotnosti: 1. RUPERT EVERETT, 2. BEN AFFLECK.

Nagrado 5000 tolarjev prejme **Sebastjan Vukanič**, Otona Župančiča 43, 5280 Idrija. Nagrado bomo poslali po pošti.